

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 44-36. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Ljubljana, petek 6. maja 1938

Cena posamezni številki din 1.50

Zavod za proučevanje gospodarstva

§ 75. novega finančnega zakona pooblašča trgovskega ministra, da izda uredbu z zakonsko močjo o ustanovitvi zavoda za proučevanje gospodarstva. Naslednji odstavek določa nalogo tega zavoda takole: »Institut za proučevanje gospodarstva ima kot samostojna državna naprava nalogo, da proučuje sistematično v sodelovanju s prizadetimi gospodarskimi napravami gospodarsko življenje in daje obvestila o stanju gospodarstva in njegovem razvoju.«

Podobne zavode za proučevanje gospodarstva imajo v drugih državah že davno in njih koristnost se je že več kot izkazala. Zato moramo biti kr. vladi samo hvaležni, če bomo tudi pri nas dobili takšen zavod.

Seveda pa mora biti ta zavod organiziran tako, da bo res mogel v polni meri zadostiti svojim nalogam, da bo predvsem imel vso ono samostojnost, ki je za proučevanje gospodarstva potrebna. Kar bo ta zavod ugotovil, to mora tudi javnost zvedeti in čeprav bi bile njegove ugotovitve morda za koga tudi neprijetne. Le zavod, ki je čisto samostojen, ima tudi smisel. Zakonodavec tudi sicer že sam izrečno naglašja samostojnost zavoda, toda z ozirom na naše razmere vseeno ni odveč, če potrebo njegove absolutne samostojnosti še posebej poudarimo.

Kajti mnenja smo, da ni naloga nameravanega zavoda samo ta, da le teoretično razpravlja o gospodarskih zadevah, temveč da tudi k praktičnim vprašanjem pove svoje mnenje. Bojimo se, da bo tu prišel dostikrat v konflikt z nekaterimi državnimi podjetji in mogoče včasih tudi z državno gospodarsko politiko. Ali naj v takšnih primerih zavod molči ali pa odkrito pove svoje ugotovitve? Jasno je, da bi bil ves zavod le drag luksuz, če bi moral molčati baš takrat, kadar je njegova beseda najbolj potrebna. Saj veliki pomen zavoda je ravno v tem, da kot državni zavod brez ozira na levo in desno pove to, kar je ugotovil. Takšne avtoritativne in z dokazi podkrepljene besede pa danes bolj potrebujemo kakor kdaj koli.

Če bo n. pr. novi zavod proučeval naš lesni trg, bo moral konstatirati, da naši lesni izvozniki ne pridejo naprej, ker dobe za svoje devize manj, kakor so te vredne. Konstatirati bo moral nadalje, da naši lesni izvozniki ne morejo v Levanti konkurirati z romunskim lesom, ker plačuje Romunija za izvoz lesa premije, pri nas pa teh ni! Konstatirati bo moral nadalje, da je rentabilnost poljskih državnih gozdov neprimerno večja kakor pa naših. Seveda bo tudi navedel vzroke, zakaj je pri nas rentabilnost manjša. Nadalje bo moral ugotoviti, da tudi železniška tarifa ne ustreza lesni trgovini, da je tudi gozd preveč obremenjen z davki, da je prispevek lesnih podjetij za izkoriščanje cest prevelik itd.

Enake konstatacije bo moral zavod priznati tudi za druge stroke. Omenjamo samo današnje velikanško kolebanje žitnih cen, čeprav imamo privilegirano izvozno družbo, katere glavni namen je, da te cene regulira. Zavod se bo moral vprašati, kako delovanje te družbe

praktično vpliva na trg in najbrže njegove konstatacije vsem tudi ne bodo prijetne.

Takšnih in podobnih konstatacij bo na kupe in zastrmeli bomo, ko se bodo ugotovile vse številne napake, ki jih delamo. Vse te ugotovitve pa morejo imeti smisel le, če bo potem nekdo tudi poskrbel, da se te dokazane napake odpravijo. Saj vsi vemo, da se danes delajo težke napake in ni umetnost v tem, da se te napake konstatirajo, temveč umetnost je v tem, da se za v bodoče odpravijo.

Zavod za proučevanje gospodarstva potrebuje zato svoje dopolnilo, korporacijo, ki bo skrbela, da se bodo ugotovitve zavoda praktično uporabljale. Teoretično bi to

mogla opraviti tudi skupščina, toda vsi vemo, da tega posla ne bo izvršila, saj drugače tudi ne bi izdajala kar sumarična pooblastila za nove zakone, namesto da bi jih izdajala sama.

Tu mora biti korporacija, ki bo znala vse te ugotovitve ceniti, ki bo pojmovala njih važnost in imela tudi voljo, da te ugotovitve praktično izkoristi. Takšna korporacija more biti samo gospodarski svet, seveda iz praktičnih ljudi, ne iz birokratov sestavljeni gospodarski svet. Seveda pa tudi ne gospodarski svet, ki bi imel le oddajati svoja »mišljenja«, za katera se morajo drugi brigati le, če hočejo, temveč gospodarski svet, ki ima v naši gospodarski politiki tudi ne-

kaj odločilne besede. Potrebujemo skratka gospodarski svet, ki bo imel to moč, da bo mogel ugotovitve zavoda za proučevanje gospodarstva tudi praktično izkoristiti.

Samo na ta način se bo z novim zavodom napravilo celo delo, če bo pa novi zavod za proučevanje gospodarstva ostal sam in brez krepke opore, potem bo dalo njegovo gradivo sicer osnovo za lepe disertacije, naše gospodarstvo pa od njih ne bo imelo dosti. To pa vsekakor ni bil namen zakonodavca in zato upamo, da se bo napravilo celo delo in poskrbelo, da se začne z ustanovitvijo nameravanega zavoda napake iz našega gospodarskega življenja sistematično odpravljati.

loge na kratko resumiramo: Prodaja soli naj bo prosta! Vse vrste soli naj se nudijo v zadostni množini, a kvaliteta blaga naj se dvigne na nivo, da bo tako v higienskem kot tudi v sanitarnem oziru brez napake.

To z odobravanjem sprejeto resolucijo bo Zveza trgovskih združenj odposlala na pristojno mesto, da se vendar že enkrat uredi prodaja soli.

Nova devalvacija francoskega franka

Po včerajšnjih pariških poročilih je dosegel francoski poslanik Saint Quentin v New Yorku v pogajanjih s finančnim tajnikom Zedinjenih držav Morgenthauom popoln sporazum za novo stabilizacijo franka na stopnji 170 nasproti funtu šterlingu. S pomočjo Anglije in USA se bo frank ustalil na tej višini. Anglija je baje zdaj tudi prvič — pristala na to, da se dolar razvrednoti za 8 do 10% nasproti funtu, ker so ameriški zastopniki to izrečno zahtevali. Valutni sporazum treh zapadnih vele-sil je s tem obnovljen.

Frank je v zvezi s temi novicami padel na londonski borzi sredi tedna na 169'75 oz. 170. Na borzah se je ta dogodek takoj občutil in zelo povečal oddajo frankov. Ker francoski fond ni interveniral, se je sklepalo, da vsebuje ameriški sporazum devalvacijo franka do 175. Mesečni deport je padel od 23'64% na 11'03%. Popustila je tudi belga, in sicer v Londonu na 29'6475, dolar pa na 4'99125. Unča zlata je veljala 139'6 šilinga, prodanega je bilo zlata za 407.000 funtov.

Vest o devalvaciji ameriškega dolarja za 8—10% pa se je izkazala za neresnično ter jo demantirajo tako iz Anglije ko iz Amerike.

Z novo devalvacijo franka bo mogla francoska država povrniti Francoski banki vse svoje predjeme. V Ameriki pa pravijo, da bi bilo Franciji še mnogo bolj pomagano, če bi se vrnil pobegli francoski kapital v Francijo, ker je tega več kot ves obtok bankovcev v Francijo. Drugi pa pravijo, da je tega kapitala celo mnogo več, namreč za 100, ne le za 90 milijard frankov.

Finančni minister Marchandau je sprejel novinarje in jim prav optimistično naslikal novi položaj. Frank bo stabiliziran, kakor hitro se bo po sedanjih devalvaciji njegov tečaj ustalil. Sedanji tečaj 179 frankov = 1 funt bo francoska vlada branila. Na približno tej višini bo tudi stabiliziran. Konec joči frank je pokopan, Francija ima zopet trdno valuto.

Sedanja devalvacija franka je že četrta. S Poincaréjevo devalvacijo je bila znižana zlata vrednost franka na 65'5 miligramov zlata, Auriol jo je znižal na 49, Bonnet na 43, sedaj pa se zniža na 28 miligramov zlata.

Gibanje franka pa trenutno še ni zaključeno, vendar je zaradi valutnega sporazuma treh zapadnih demokracij verjetno, da se bo frank res stabiliziral.

V Ljubljani je padel fr. frank na 1'30 din.

Trgovci, zavarujte se le pri zavarovalnicah, ki inserirajo v »Trgovskem listu«!

Priprave za kongres so v polnem teku

V kongresni pisarni je vedno bolj živahno. Iz tiskarn prihajajo naročeni plakati, vabila, letaki in prospekti. V največji naglici se razpošiljajo naprej in vse to je organizirano tako dobro, da se tudi tisoči in tisoči teh tiskovinskih spravilo hitro in po programu naprej.

Dobro je učinkoval plakat agilne stanovanskega odseka z ameriško reklamno glavo, da potrebuje kongresni odbor 3000 sob. Ljudje prihajajo in prijavljajo prenočišča in velika skrb stanovanskega odseka se polagoma manjša. A v kratkem se bo zopet povečala, ko bodo prihajale prijavnice udeležencev, ker iz vseh strani Jugoslavije prihajajo poročila, da je zanimanje med trgovstvom Jugoslavije za ljubljanski kongres izredno veliko.

Živahno delujejo vsi odseki in njih pozitivno delo rodi tudi že prve uspehe. Skratka: priprave za kongres so v polnem teku, a se bodo te dni še zelo povečale, ko bodo začeli prihajati odgovori na vse okrožnice, vabila, prospekte in druge tiskovine, ki jih razpošilja kongresni odbor.

Cim bliže smo kongresu, tem bolj se bo delo za kongres stopnjevalo, tem več delavcev bo potrebnih. Zato znova apeliramo na vse trgovce, da se prijavijo kongresnemu odboru pri katerem odseku žele sodelovati. Za vsakega se bo našlo koristno delo.

Posebno pa tudi prosimo vse podeželske trgovce, da čim hitreje odgovarjajo na vse okrožnice, ki jih prejmejo od kongresne pisarne ali pa od Zveze trg. združenj. Odgovarjajo naj z obratno pošto, ker čas hiti in priprave ne trpe nobenih zakasnitev. Naj tudi ne bodo nejevoljni, če prihajajo vedno nove okrožnice, ker v interesu vsega trgovstva je, da bo kongres v Ljubljani čim mogočnejša manifestacija trgovstva za svoje pravice in za napredek gospodarstva.

Nujno potrebno je tudi, da se začne v vseh združenjih intenzivna agitacija za udeležbo na kongresu v Ljubljani. Slovensko trgovstvo mora ne le z odlično organizacijo kongresa, temveč tudi s svojo lepo udeležbo dokazati, da je bilo prav, ko je bila Ljubljana določena za kongresno mesto. Posebno je potrebno, da je močna agitacija od trgovca do trgovca, da se udeleži kongresa vsak slovenski trgovec, komur je to le količnik

mogoče. Za svoje stanovske interese je treba nekaj žrtvovati, če hočemo, da bodo ti interesi res upoštevani in da se že enkrat neha nesrečna doba, ko je bil glas trgovstva le glas vpijočega v puščavi. Mogočna udeležba na kongresu mora glas trgovstva uveljaviti.

Kongres trgovstva Jugoslavije v Ljubljani bo eden največjih, če ne sploh največji kongres, kar jih je bilo v Jugoslaviji. Ta kongres pa ima še poseben pomen, ker bo to v resnici kongres vsega jugoslovanskega trgovstva, ker bodo na kongresu zastopani gospodarski ljudje iz vseh pokrajin Jugoslavije, ker bo to v resnici vsedrjavni kongres. Tudi zato zasluži ljubljanski kongres prav posebno

upoštevjanje odločilnih činiteljev in zato tudi upamo, da bomo že pred kongresom doživeli prve dokaze, da so se začele zahteve trgovstva upoštevati. Velika napaka bi bila, če se to ne bi zgodilo, ker bi moglo splošno razočaranje v bodoče onemogočiti vsako podobno manifestacijo vsega jugoslovanskega trgovstva.

Kongres je pred vrati. Kongresni odbor se tega dobro zaveda, zato se tudi njegovo delo vedno bolj stopnjuje. Treba pa je, da se tega zaveda vse trgovstvo, zlasti pa slovensko, čigar stanovska organizacija po pravici slovi kot najbolj popolna in najbolj izvedena.

Z vso paro na delo za uspeh in zmago trgovskega kongresa v Ljubljani!

Kako naj se reorganizira prodaja soli

Sklep predsedstvene seje Zveze trgovskih združenj

Na zadnji predsedstveni seji Zveze trgovskih združenj je bil soglasno sprejet naslednji predlog, kako naj se reorganizira prodaja soli.

1. Sedanja oddaja soli v zakup po banovinah naj se popolnoma ukine. Vsakemu trgovcu na debelo naj bo omogočeno, da si nabavi sol direktno iz katerega koli skladišča monopolne uprave. Skladišča naj se ustanovijo: za morsko sol na Sušaku, za kreško pa v Kreki oziroma na sedežih banovin in v drugih večjih mestih, ki jih predlagajo pristojne zbornice.

2. Ta skladišča naj bodo upravljena od organov finančne kontrole, naj izvršujejo naročila strogo po vrstnem redu došlih naročil oziroma predplačil.

3. Konsumentu mora biti dana možnost, da si nabavi tisto vrsto soli, ki jo želi, ne pa da se forsira blago, ki ga ne mara, kar se še sedaj čisto dogaja. V različnih krajih je upeljanih več vrst soli, kar je treba pri dobavi trgovcu brezpogojno upoštevati.

4. Zato naj se za trgovca-detajlista odpravijo solne knjižice ter naj mu bo na prosto dano, da si nabavi sol, kjer si hoče in ono vrsto soli, ki jo želi, in to v vsaki poljubni množini. Zlasti je mnogo pritožb proti solnim knjižicam, zato bi se morale čimprej odpraviti. Da so te knjižice popolnoma

nepotrebne, dokazuje tudi, da je vsaka manipulacija s soljo itak nemogoča (mešanja soli, tihotapstvo itd.), pač pa povzročajo po nepotrebnem kompliciranje celotnega nabavnega postopka.

5. Trgovcu-grosistu kot tudi detajlistu naj bo dovoljeno, da prodaja sol vsakomur z običajnim trgovskim dobičkom. Posebno za trgovca detajlista je sedanje stanje nevzdržno, ker se ne dela nikakara razlika med trgovcem-detajlistom, ki ima svoj sedež ob ali vsaj blizu železnice, in med t. im. ki je oddaljen od železniške postaje celo do 50 km.

6. Kmečko ljudstvo se pritožuje, da ni dobiti rdeče soli, t. j. soli za živino. Ta nedostatek je absolutno treba odpraviti ter naj monopolna uprava prikrbi rdečo sol v toliki množini, kot jo želi kmet, ker je za uspešno krmljenje živine neobhodno potrebna.

7. Končno moramo še omeniti številne pritožbe konsumentov, da prihaja v promet sol, ki ima čisto hude napake, bodisi da je grobo mleta ali pa celo umazana. Ne bomo tukaj naglašali izredne važnosti soli za človeško prehrano, ker bi bilo to popolnoma odveč, moramo pa brezpogojno zahtevati, da izdaja monopolna uprava sol, ki ustreza vsaj osnovnim higienskimi in sanitarnim predpisom.

Da naše zahteve oziroma pred-

50letnica Združenja v Slov. Konjicah

Združenje trgovcev v Slov. Konjicah ima 50. redno skupščino v četrtek dne 19. maja 1938 ob 8. uri v Kinodvorani v Slov. Konjicah 12.

Dnevni red:

1. Pozdrav, otvoritev 50. redne skupščine in poročilo predsednika.
 2. Imenovanje zapisnika in 2 overovateljev zapisnika.
 3. Poročilo delegata Zveze trgovskih združenj.
 4. Poslovno poročilo:
 - a) tajniško in blagajniško poročilo za leto 1937;
 - b) poročilo nadzornega odbora in predlog o razrešnici.
 5. Proračun za poslovno l. 1938.
 6. Vsetrgovski kongres v Ljubljani.
 7. Sprememba pravil.
 8. Samostojni predlogi.
- Ker se zapisnik zadnje skupščine radi obsežnosti na zborovanju ne more čitati, je vsem članom v pisarni združenja na vpogled.

O samostojnih predlogih članov razpravlja skupščina le takrat, če se prijavijo upravi najpozneje tri dni pred zborovanjem.

V primeru, da ta za 8. uro sklicana skupščina ne bi bila sklepčna, bo v smislu čl. 16. pravil eno uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.

Udeležba je obvezna. Člani, ki se brez predhodne tehtne opravičbe ne udeležijo skupščine, se kaznujejo z globo po 50 din.

Slov. Konjice dne 29. apr. 1938.

Za Združenje trgovcev v Slov. Konjicah,

predsednik:

Šumer Martin.

Nova številka »Trgovskega tovariša«

Izšla je 3.—4. številka »Trgovskega tovariša« s prav izredno zanimivo vsebino. Predvsem moramo omeniti uvodno študijo našega znane gospodarskega publicista Draga Potočnika o našem denarnem in kapitalnem trgu. Ves razvoj našega denarništa zlasti od krize dalje je tu podan pregledno in izčrpno, da so tu zbrani vsi potrebni podatki. — Zelo aktualen je članek dr. Šarabona o novi Veliki Nemčiji. V članku se zlasti opozarja na gospodarske posledice priključitve Avstrije k Nemčiji. Material, ki je v tem članku zbran, je zelo obsežen. — Naš redni dopisnik g. Zelenik piše o neizrabljenih pripomočkih statistike. Zlasti za praktične gospodarske ljudi je tu mnogo upoštevanja vrednih nasvetov. — Dr. Šarabon razpravlja nato o vprašanju: Kaj bo s Trstom? Je to vprašanje, ki zanima pač vse naše ljudi. Sledi še cela vrsta drugih in aktualnih člankov, ki bodo pač vse čitatelje »Trg. tovariša« prav izredno zanimali. Listek je zlasti bogat ter prinaša polno gradivo o svetovnem gospodarstvu, a tudi o domačem številko zaključuje poročilo o II. redni odborovi seji Trg. društva »Merkur«. Poročilo naj bi prečitali vsi trgovci, ker je le v njihovem interesu, če se poveča zanimanje za koristno delovanje te matične organizacije slovenskega trgovstva.

Prav toplo priporočamo vsem, da se naroče na »Trg. tovariša«.

Izmenjava mladih trgovskih ljudi

V kratkem se izvede prva izmenjava nemške in italijanske trgovske mladine. Akcijo vodi predsednik ital. trgovske konfederacije Del Giudice in vodja ur. la »Nemška trgovina« Harz Feit. Prvi člani so vzeti iz vletrgovstva, izvozne trgovine, izmed malih trgovcev in iz gostinstva. Nemška skupina 60 oseb se je zbrala pred odhodom na pripravljalnem tečaju, ki je bil od 1. do 5. maja v Eisenärztu pri Traunsteinu.

Občni zbor Ljubljanske borze

V sredo popoldne je bil v borznih prostorih v Trgovskem domu 13. občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote. Dobro obiskani občni zbor je otvoril predsednik borze dr. Slokar, ter konstatiral, da je bil občni zbor pravilno sklican in da je sklepčen, saj je na občnem zboru od 153 članov navzočih oziroma zastopanih s pooblastili 102.

Nato je pozdravil vse navzočne ter zlasti: zastopnika Zbornice za TOI, zborničnega predsednika Ivana Jelačina, zastopnika Zveze industrijev tajnika Danila Gorjupa, zastopnika Društva veletrgovcev in industrijev Josipa Ljubića, predsednika Združenja trgovcev Viktorja Medena, zastopnika Zveze trg. združenj Romana Goloba, komisarja fin. direkcije dr. Sedlarja in zastopnike tiska.

Poročilo predsednika dr. Slokarja

Od zadnjega občnega zbora je zopet minulo leto. Kljub vojnim zapletenjem in nemirom na Daljnem vzhodu, v Španiji in v Palestini in splošnemu tekmovanju na polju oborožitve moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da je bil razvoj vseh panog našega gospodarstva v letu 1937. povsem zadovoljiv. Preteklo leto je bilo celo najboljše in najplodnejše po svetovni krizi v naši državi.

Vse panoge gospodarstva izkazujejo razveseljiv napredek, h kateremu poletu so pripomogle poleg ugodne izvozne trgovine tudi javna dela, finansirana s kratkoročnimi notranjimi posojili. Zunanja trgovina je dosegla izjemno aktivnost, kar je blagodejno vplivalo na plačilno bilanco naše države in omogočilo omiljenje deviznega režima. Državni dohodki beležijo velik suficit, tečaj državnih vrednostnih papirjev so v stalnem porastu. Naša valuta je ostala stabilna. V preteklem letu so se končno izplačale terjatve naših državljanov proti bivši Poštni hranilnici na Dunaju. Zaželeno bi bilo, da bi se likvidirale tudi terjatve proti Poštni hranilnici v Budimpešti ter da bi se po tolikih letih uredilo tudi vprašanje predvojnih državnih in avtonomnih dolgov, pri čemer so interesirane poleg privatnikov in denarnih zavodov tudi številne cerkvene in humanitarne ustanove.

Na podlagi pooblastila v finančnem zakonu bo država emitirala novo notranje posojilo v vrednosti 4 milijard, in sicer za finansiranje javnih del in za narodno obrambo. Pozivu za subskripcijo tega posojila se bodo vsi sloji prebivalstva in gospodarstva brez dvoma odzvali, ker bodo ti kapitali dali vsemu gospodarskemu organizmu novega impulza. Prepričani smo, da pri tem tudi Slovenija ne bo pozabljena in da se bodo vsaj deloma izpolnile naše dolgoletne želje glede modernih cest, cestne in železniške zveze z morjem, uvedbe motornih vlakov in presekkanja železniškega vozla v Ljubljani s poglobitvijo proge. S tem in z dopolnitvijo zračnega prometa bi bili ustvarjeni pogoji za prospeh turizma, ene najvažnejših panog našega gospodarstva.

Na denarnem trgu opazimo nadaljnje razveseljivo naraščanje novih vlog pri samoupravnih hranilnicah in bankah in tudi poslovni uspehi pri denarnih zavodih so zadovoljivi. Denarni zavodi pod zaščito likvidirajo v pospešenem tempu svoje stare angažmane ter izplačujejo stare vloge in naložbe po načrtu. Za gospodarstvo v Sloveniji je posebno važno, da so se s sredstvi Poštna hranilnice in z dragoceno pomočjo banovine napravili odločilni koraki za normaliziranje poslovanja kreditnih za-

Pred prehodom na dnevni red je predsednik dr. Slokar naglasil vdanost Nj. Vel. kralju Petru II. in vsemu Visokemu kraljevskemu domu (živio-klici) in predlagal, da se pošljeta vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu ter pozdravne brzojavke: predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, fin. ministru Letici, trg. ministru dr. Vrbanicu, notranjemu ministru dr. Koršiču ter ministru brez listnice dr. Kreku in guvernerju Narodne banke dr. Radosavljeviću, kar je zbor soglasno sprejel.

Nato se je spominjal umrlega člana Feliksa Urbanca. Slava njegovemu spominu! (Slava mu!)

Nato je prešel dr. Slokar na dnevni red ter podal predsedstveno poročilo.

drug. Vse to v zvezi s končno likvidacijo kmečkih dolgov nam daje najboljše nade za bodoči razvoj našega denarništa in gospodarskega udejstvovanja, četudi se zavedamo, da se vse posledice pretekle akutne krize ne dajo eliminirati v enem hipu.

V svojem poročilu o gospodarskih razmerah v letu 1935. sem s tega mesta poudaril, da je optimizem glavna pogonska sila za vsak gospodarski in kulturni napredek. V slabih časih je treba ohraniti duševno ravnovesje in hladnokrvnost, ker bi utegnili malodušnost in črni pesimizem imeti za posledico skrajno defetistično razpoloženje množice, kar je ne samo za privatno, ampak tudi za javno gospodarstvo največje zlo. Če smo označili za slabe čase optimizem kot zdravilno sredstvo, ki tolaži in usmerja poglede na boljše bodočnost, nas ne smejo uspehi novih konjunkturalnih žarkov oslepiti in zapeljati v drugo fundamentalno zmoto, v kateri bi pozabili, da drevesa ne rastejo do nebes in da sledi vsaki spomlad poletje in jesen in končno neizogibno tudi zimski čas. Ko je vozilo v največjem diru, mora vozač posvetiti vozilu in cesti največjo pozornost. To velja tudi za vsakega, ki mu je v gospodarstvu poverjeno mesto kapitana ali krmljarja. Če so se nevarni valovi prejšnjih let polegali in plove naše gospodarstvo pod vedrim nebom na mirni gladini, ne smemo pozabiti na spremenljivost vremena. V gospodarstvu naj se vsak ravna po načelu: »V času depresije bodi in ostani optimist, v času konjunkturalne postani pravočasno pesimist.«

Najboljša šola so lastne napake, ki jih človek sam napravi in srečno preživi. Dolžnost starejših je, da svare mlajše pred istimi grehi. Smatral sem za svojo dolžnost, da spregovorim nekaj besed o tej temi, ker se, če vsi znaki ne varajo, že nahajamo na nekem razpotju ali ovinku, ki nam nalaga previdnost. Če izvzamemo Sovjetsko Rusijo, ki je gospodarska enota zase, in nemško ter italijansko avtarkijo, o kateri končna sodba še ni mogoča, moramo usmeriti svoje poglede na Severno Ameriko in na Britanski imperij. V Ameriki je perioda prosperitete že davno minula in si vlada prizadeva na vse mogoče načine, da omili skrajno neveselne posledice zopetne depresije. V Angliji se suče vsa diskusija v vodilnih gospodarskih revijah okoli vprašanja, ali je preobrat navzdol že nastopil decembra lanskega leta ali še ne.

Ta dva velika gospodarska bloka, ki imata v finančnem pogledu ogromno premoč na vsem svetu, sta odločujoča za razvoj gospodar-

stva v vseh drugih državah, četudi nastopajo in se pojavljajo reperskije drugod postopoma in z različno intenzivnostjo v zvezi s posebnostmi gospodarske strukture posrednih držav, pri čemer igrajo važno vlogo tudi zunanja in gospodarska politika.

Da Jugoslavija nima resnega sovražnika in da ima tudi gospodarsko razmerje do drugih držav dobro urejeno v veliko korist uspešnega razvoja naših življenjskih prilik, je pripisati smotrenemu zunanjepolitičnemu in gospodarskemu delu kraljevske vlade, za kar smo ji hvaležni. (Odobranje.)

Predsednik dr. Slokar je nato prešel na 2. točko dnevnega reda: na poslovno poročilo borznega sveta. Ker je bilo to že razdeljeno med vse navzočne, se poročilo ni prečitalo.

Sledilo je

poročilo finančnega odbora,

ki ga je podal predsednik finančnega odbora g. Ivan Gregore. Iz njegovega poročila navajamo:

Račun bilance sestavljajo naslednja aktiva:

1. gotovina din 4.259.97;
2. dobroimetje pri Poštni hranilnici dinarjev 390.96;
3. naložbe pri treh ljubljanskih denarnih zavodih dinarjev 1.730.865— (pri Kreditnem zavodu din 580.800—, pri Ljubljanski kreditni banki din 556.535 in pri Zadrugi gospodarski banki din 593.530). Borza vlaga zopet na novi tekoči račun tako pri Zadrugi gospodarski banki ko pri Ljubljanski kreditni banki ter so te vloge vsak čas razpoložljive in se obrestujejo po 4%;
4. dolžniki dinarjev 33.233—;
5. delnice PAB din 11.150—;
6. inventar din 1—.

Če primerjamo pasiva z aktivami, tedaj dobimo prebitok v višini din 26.848.52. Stavbni sklad pa je narastel na din 1.750.000—.

Račun dobička sestavljajo ti podračuni: 1. borzni davek od blagovnih in efektnih poslov ter eksperti z din 10.698.82 (— 1.281 din ko leta 1936.); 2. članarina din 49.750 (+ 2.700—); 3. devizna kurtaža din 318.269.18 (+ 97.418.70); 4. kotacijska pristojbina za vrednostne papirje din 18.900— (nespremenjena); 5. obresti din 38.144.76 (+ 4.297—); 6. razsodiščne pristojbine din 172.513— (— 20.689).

Na strani izgub so plače in davki za nameščence din 234.727— (+ 18.148—).

Upravni stroški so znašali dinarjev 157.619—. Vse navedene postavke kažejo zelo skrbno gospodarstvo. Stanarina je zvišana za din 18.000— iz razloga, da tudi Ljubljanska borza kot trgovska organizacija pripomore k čim uspešnejši sanaciji Trg. doma.

Dvomljivih terjatev lani ni bilo. Predlagal, da občni zbor predlagano bilanco potrdi, borznemu svetu pa podeli absolutorij. (Soglasno sprejeto.)

Sledila je zadnja točka dnevnega reda

volitve.

Predsednik volivne komisije Viktor Meden je prečital poročilo komisije in so bili soglasno izvoljeni:

v borzni svet:

dr. Ivan Slokar, dr. Josip Basaj, Fran Heinrihar, Avgust Tosti, dr. Fran Windischer;

v finančni odbor:

Ivan Gregore, Janko Jovan, Anton Kralj, Josip Ljubić, Anton Soršak;

v razsodišče:

Josip Ljubić, Oto Lorant, dr. Ciril Pavlin, Dominik Bezenšek, Ivan Bizjak, Alojz Paulin, Albert Pečovnik, Evgen Tujč, Anton Verbič, Valentin Vrhunec, Joško Zemljčič.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je predsednik dr. Slokar zaključil občni zbor.

Politične vesti

Državni komisariat za manjšinska vprašanja se bo ustanovil v Romuniji.

Nemški list »Deutsche Wirtschaft« razpravlja o češkoslovaškem vprašanju ter pravi med drugim, da ne sme nobena država voditi zunanje politike, s katero niso vsi prebivalci zadovoljni. Zato se mora voditi tudi zunanja politika Prage tako, da ne bo v nasprotju z varnostjo rajha. Nemčija zato nikdar ne more dopustiti, da bi se vodila češkoslovaška politika tako, da bi se ogrožala varnost Nemčije. Z drugimi besedami se pravi to, da bi morala Češkoslovaška opustiti svojo zvezo z Rusijo, ki pa je sklenjena le v obrambo Češkoslovaške. Sicer pa nihče ne ve, kdaj bi dejal rajh, da je njegova varnost ogrožena.

Znani italijanski novinar Virginio Gayda razpravlja v »Giornale d'Italia« o vzrokih nemško-italijanskega sodelovanja ter navaja naslednje vzroke: 1. Mussolinijevo občudovanje Hitlerja in nemškega naroda. 2. Spoštovanje do Velike Nemčije. 3. Podobnost fašistične in hitlerjevske revolucije do 1. sistema političnih dogovorov do l. 1935. Nadalje pravi Gayda, da priključitev Avstrije k Nemčiji nikakor ni omajala osi Rim-Berlin, ker je smatrala Italija priključitev kot naravno posledico nemške skupnosti. Kakor v Italiji vedo, da ima Nemčija svoje interese v Sredozemskem morju, Podonavju in na Balkanu, tako vedo v Berlinu, da ima tudi Italija v teh krajih svoje interese. Nemčija in Italija se medsebojno spoštujeta ter bosta zato svojo politiko uravnavale tako, da se ti interesi ne bodo križali. Obe državi pa spoštujeta interese tudi drugih držav in zato da je politika obeh držav tudi v interesu evropskega mira. Iz Italije smo slišali včasih tudi že druge politične pripombe. Hitler in Mussolini sta imela ponovno daljše sestanke, ki so vzbudili v političnih krogih veliko pozornost. Kaj je bila vsebina teh pogovorov, ni znano. V rimskih političnih krogih menijo, da sta se pogovarjala oba voditelja o uvrstitvi osi Rim-Berlin, ki se je sedaj dobro obnesla. Italija bo nadalje podpirala zblizanje med Nemčijo in Anglijo, med obeh državama pa ne bo posredovala. Govorilo se je tudi o nemških kolonialnih težnjah, ki jih bo Italija še naprej podpirala.

Bivanje Hitlerja v Rimu in Italiji poteka čisto po programu. Na gala večerji, ki jo je priredil italijanski kralj in etiopski cesar na čast Hitlerju, je prvo zdravico izrekel gostitelj. Dejal je, da pozdravlja v Hitlerju Nemčijo, kateri je Hitler povrnil njeno veličino in kulturno poslanstvo. Številne in globoke vezi, ki vežejo oba naroda, naj poglobe prijateljstvo med njima. To prijateljstvo bo v korist tudi miru v Evropi. Navdušenje, s katerim je sprejela vsa Italija Hitlerja, dokazuje, kako globoko čustvuje ves italijanski narod z Nemčijo. Vemo, da goji enaka čustva tudi nemški narod do italijanskega. Nemškemu narodu, ki je toliko storil za evropsko kulturo, želi čim slavnjejšo bodočnost.

Hitler se je zanimal za zdravico ter zlasti za gostoljubni sprejem. Ta je bil tudi dokaz notranje povezanosti obeh narodov. Srečen je, da more tolačiti čustva, ki jih goji nemški narod do italijanskega kralja in italijanskega naroda. Ves nemški narod pa tudi občuduje velikanski napredek, ki ga je dosegla Italija pod vodstvom svojega kralja in svojega genialnega voditelja. Silajen sprejem, ki ga je doživel v Italiji, dokazuje, da goji fašistična Italija čustva iskrenega in neomajnega prijateljstva do Nemčije. To obojestransko prijateljstvo je tudi jamstvo miru.

»The People« poroča, da bo dal Chamberlain britanskemu veleposlaniku v Berlinu po odobritvi italijansko-britanskega sporazuma v angleškem parlamentu nalogo, da se začne s Hitlerjem pogajati glede Češkoslovaške in nato se glede nemških kolonij.

Vatikan je svoje diplomatsko zastopstvo v Burgozu povišal v nunciaturo in s tem tudi de iure priznal Francosko vlado. Ministrski svet je nato razveljavil dekret, s katerim je bil razpuščen jezuitski red in zaplenjeno njegovo premoženje.

Novi nemški veleposlanik v Londonu Direksen je imel daljši sestanek z zun. ministrom lordom Halifaxom.

Japonska vlada je znova protestirala v Moskvi, ker podpira Sovjetska Rusija Kitajsko z orožjem, zlasti pa s tanki in letali. Protest seveda ni imel nobenega uspeha. — Sovjetski zahtevi, da odpravi svoja gen. konzulata v Habarovsku in Blagoveščensku, japonska vlada ni hotela ustreči.

In vendar je bil naš apel pravilno naslovljen

Se o zlorabah združnih privilegijev

Naš članek »Kako dolgo šec je našel dober odmev. Tako so nekateri listi objavili članke v istem smislu, a tudi med prizadeti združniki je bil odziv na naš članek dober. Tako vsaj smemo sklepati iz pisma, ki smo ga prejeli od nekoga uglednega in aktivnega združnega voditelja.

Ta seveda odklanja, da bi bili voditelji združništva količkaj krivi za zlorabe, ki se dogajajo pod imenom združništva. Seveda tudi mi nismo nikdar trdili, da bi bili ti voditelji direktno krivi. Indirektno pa so krivi vsekakor. Kajti mi smo ponovno opozarjali, da morejo nastati le slabe posledice, če se pusti vsakomur, kdor le hoče, da se poslužuje združnega imena. Naglašali smo, da so si naše stare kreditne in produktivne zadruge v resnici svoje privilegije zaslužile, da pa danes te privilegije uživajo tudi zadruge, ki nimajo z združno mislijo nobenega opravka, ker so navadno trgovine. Te resnice pa združni voditelji niso hoteli videti in čeprav smo tudi debelo podčrtali, da niti najmanj ne ugovarjamo privilegijem tistih združ, zlasti kreditnih in produktivnih, so kljub temu pisali, da nasprotujemo združništvu. Resnice niso hoteli videti in konec!

In v tem je njih krivda! Kajti če bi hoteli videti resnico, ali bolje rečeno, če bi hoteli nastopiti proti vsem onim, ki so le zlorabljal združno misel, potem bi morali združne vrste prečistiti in javno ter odločno reči, da za vse te nepravice zadruge nimajo in ne bodo imele posla. Namesto tega pa so k našim konstatacijam molčali in vedno le ponavljali neresnico, kakor da mi načelno nasprotujemo združništvu. A tudi voditelji našega združništva so za zlorabe združne misli morali vedeti, ker so o tem govorila tudi revizijska poročila. A kakor rečeno, resnice niso hoteli videti, še manj pa jo priznati.

Če bi voditelji združništva odkrito in javno povedali, da nekateri združni imajo le zlorabljaljo, še bolj pa združne privilegije, bi bila tudi javnost bolj previdna in ustanavljanje novih združ ne bi bila takšna igračka, kakor je.

Prav nič ne drži izgovor, da to ne bi bilo mogoče. Saj so tudi trgovci ponovno in javno nastopili proti nesolidnim trgovcem in se proti njim tudi javno borili. Zakaj ne bi mogli tudi voditelji združništva nastopiti proti nesolidnim združam, res ne razumemo.

Cisto odveč pa je pouk, ki ga nam pošilja naš združni prijatelj,

da imajo vse zadruge čas, da se prilagode novemu zakonu, do septembra 1939. Tudi mi smo dobro prečitali novi združni zakon. A baš v tej določbi se tudi vidi, da sploh ni bilo namere, da bi se proti nesolidnim in nepravim združam nastopilo energično ali pa ustvaritljivi združnega zakona sami niso verovali v njegovo boniteto. Kajti sicer bi morala biti v zakonu tudi določba, da pa za nesolidne in nepravice zadruge ni tega odloga, le razen seveda, če niso ustvaritljivi združnega zakona bili sami prepričani, da novi združni zakon ne bo še takoj izvedljiv.

Dostikrat smo že naglasili, da trpi vse zdravo združništvo, ker nekateri brez vse pravice izkoriščajo zasluge idealnih združnikov in da je zato v interesu vseh pravih združnikov, da se temu izkoriščanju napravi konec. To ponavljamo tudi danes, ker je za to v resnici že skrajni čas. Prav nič se pa ni treba tu izgovarjati na novi združni zakon, ker tudi brez tega zakona bi morali gledati združni voditelji na to, da se vsako izkoriščanje združnih privilegijev v svrhu nelegalne konkurence odpravi. Danes pa se s temi privilegiji dela nelegalna konkurenca in ni dobre volje tisti, ki tega ne vidi.

Poštni nedostatk v Mariboru

Preobremenjenost osebja — Klic po izboljšanju telefonskega prometa — Težave v dostavljanju brzojavk

Ze opetovano smo se na tem mestu bavili z nevdaržnimi razmerami, s katerimi se mora boriti poštna uprava na severni meji Slovenije, v Mariboru. Naj se na tem mestu malo zamudimo s poštanim prometom kot takim, v prvi vrsti z dostavljanjem poštinih paketov in pismenske pošte.

Predvsem je treba omeniti, da je v Mariboru poštne osebje premalo in da se primanjkljaj giblje pri uradništvu od 15 do 20%, pri nižjih nameščencih pa celo do 25%. Nameščenci so zaradi skrajnega napora, s katerim opravljajo svojo službo, da kolikor mogoče zadostijo svoji nalogi, preobremenjeni in zato zelo izčrpani, ne glede na to, da njihovi naravnost mizeri prejemki komaj zadostujejo za borno preživljanje. Pri poštnem prometu ne bo mogoč red, dokler se bodo morali vodilni lokalni činitelji tako težko boriti s pomanjkanjem osebja in dokler ne bo poštni erar prenehal s svojo dosedanjim politiko varčevanja na nepravem mestu.

Pomanjkanje osebja je krivo, da se dostavlja pošta z zamudami. Kot kuriozum naj navedemo, da je bila zadnjič dostava pošte v manjši kraj blizu Maribora za par dni ustavljena samo zaradi pomanjkanja personala in ker za obotele ni bilo nadomestka. Prebivalci so ta čas morali hoditi sami po svojo pošto. Kakšno škodo povzročajo in kakšno nezadovoljstvo med prebivalstvom rode takšni nenormalni pojavi, si pač lahko vsakdo misli.

Gospodarski krogi se v Mariboru zelo pritožujejo, ker je denarni promet v prvih dneh vsakega meseca na naših poštah silno otežkočen. Ure in ure morajo čakati stranke pred linco, preden pridejo na vrsto in oddajo denar. Koliko se izgubi pri tem dragega časa, vedo pač najbolje oni, ki so pri tem neposredno prizadeti. Na glavni pošti se za prve dni v mesecu odpre še ena linca za sprejem denarja, tako da poslujejo ves dan tri, vendar je za naraščajoči

poštini promet tudi to premalo. Poštna uprava bi pač morala upoštevati, da je v interesu prebivalstva in gospodarstva nujno potrebno, da prilagodi svoje poslovanje potrebam rastočega prometa. Poštna uprava mora nuditi vse možnosti, da se razvija promet nemoteno. Pogoj za to je predvsem zvišanje števila poštinih uslužbencev.

Pri tej priliki ponavljamo staro željo naših gospodarskih krogov, da bi se sprejemali na kolodvorski pošti paketi vsaj do 19. ure, ker poslovni odnosi to nujno zahtevajo. Z dopoldansko pošto prihajajo naročila, ki se morajo po možnosti izvršiti še isti dan. Pri velikih tvrdkah, kakor n. pr. tekstilne industrije, zahteva to seveda precej časa. Tako se dogaja dan na dan, da se okrog 17. ure nabere ogromna množina paketov na kolodvorski pošti. To množino pošiljk je seveda težko spraviti še isti dan naprej. Posledica tega je, da ob takem navalu zavladajo na obeh straneh linice nervoznost in se zato pri uslužbenih često dogajajo napake, ne glede na to, da ostane mnogo pošiljk neodpravljenih. Nihče ne bo zahteval, naj dela poštini uslužbenec nadure brezplačno. Želja vseh gospodarskih krogov je, da se sprejem paketov na pošti Maribor 2 podaljša do 19. ure, zato pa je treba uslužbenec nagraditi za nadure.

Poglavje zase je telefonski promet v Mariboru in okolici. Vedno se slišijo obljube, da je naročilo telefonskih kablov tik pred zaključitvijo, vendar je javnost zelo skeptična, ker pri nas že toliko lepih obljub ni bilo realiziranih. Baje so odločujoča mesta zadevo že zadovoljivo rešila, upraviteljstvo mariborske glavne pošte pa o tem še nič ne ve. Poučeni krogi celo dvomijo, da bi se okrepile telefonskih kablov v Mariboru mogla še letos začeti, če ne pride odločitev že v najkrajšem času.

Telefonski kabli so v Mariboru tako obremenjeni, da ni mogoče doseči nikakih novih instalacij, če-

prav čaka že približno 200 reflektantov, nekateri celo po več let, na instalacijo telefona in na priključek na telefonsko omrežje. Saj je vendar jasno, da bi se vsa investicija za kable v 4 do 5 letih popolnoma amortizirala, bodisi z letnimi pristojbinami za nove instalacije, bodisi z naraslimi pristojbinami za medkrajevne razgovore. Vse to je bilo odločujočim činiteljem s točnimi računi že ponovno dokazano, zato izgovor, da ni proračunske možnosti, nikakor ne more držati. Maribor ima še predvojne telefonske kable, ki nikakor več ne zmagujejo tako zelo naraslega telefonskega prometa. Ako bi Maribor dobil zahtevam današnjega časa ustrezajoče telefonsko omrežje, bi s tem napravila poštna uprava obmejnemu trgovinskemu centru v gospodarskem oziru veliko uslugo.

Nadaljnji nedostatek je to, da često ni mogoče dobiti telefonske zveze z Zagrebom, še teže seveda z Beogradom. Po ure in ure se mora čakati, da se dobi zveza. Posledica tega je dostikrat prav občutna škoda. Potrebna je vsaj še ena direktna proga med Mariborom in Zagrebom oz. Beogradom.

V skrajno slabem stanju so tudi telefonske žice v mestu. Kadar zapade večji sneg ali zapiha močnejši veter, je v mestu vse polno potrganih telefonskih žic. Poprava žičnega omrežja se zavlačuje za dneve in dneve, pa tudi po več tednov in telefonski promet se le počasi vzpostavlja. Terenska sekcija v Mariboru je slabo preskrbljena s tehničnim materialom, zato tudi ne more sproti popravljati škoda. Žični vodi so zaradi stalnih krparij sestavljeni večinoma iz samih malih kosov, in zato ne morejo biti odporni proti vremenskim neizodam. Želeti bi bilo, da bi dobila mariborska terenska sekcija zadostne kredite za nabavo potrebnega in predvsem trpežnega materiala, da bi ga imela vsak trenotek v zadostni množini na razpolago.

Kar se tiče brzojavnega prome-

la, se tu pomanjkanje osebja še zlasti občuti. Za dostavo brzojavk je določenih sicer 7 mest, zaradi preobremenitve v službi pa je nekaj nameščenec vedno bolnih, tako da navadno opravljajo komaj štirje svojo službo. Seveda so potem razumljivi primeri, da je prejel naslovnik nujno brzojavko skoraj 4 ure kasneje, ko je dospela v Maribor. Ker je šlo za važen trgovinski zaključek in je bil zaradi prepozne dostavitve brzojavke rok zamujen, so prizadeti utrpeli precejšnjo škodo. Isto velja za telefonske pozive. Ker ni nadomestka za obotele uslužbenec, pozivov ni mogoče sporočiti in izgubljena je draga telefonska pristojbina za medkrajevne razgovore s pozivi, ostale posledice so pa navadno še bolj občutne.

Končno je treba na tem mestu posebej poudariti, da pri navedenih nedostatkih ne zadene krajevni faktorjev oz. poštinih uslužbenec prav nikaka krivda. Na-

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno **Rogaška mineralno vodo!** Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

sprotno, uslužbenstvo, višje kot nižje, vrši svojo težko službo požrtvovalno in se izerpava do skrajne meje možnosti. Vodstvo mariborskih pošt se ne preneha truditi, kako ustreči občinstvu. Vsa požrtvovalnost in dobra volja pa ne pomagata spričo ogromnih zaprek in nedostatkov, ki jih lahko odpravijo le višja centralna mesta.

Nedovoljena reklamna prodaja

Oglašanje pocenitve blaga za 10 in več odstotkov je nedopustno

Čeprav smo že objavili razpis trg. ministrstva, da je oglašanje pocenitve blaga po 10, 15, 20 in več odstotkov nedopustno, objavljamo ta razpis zaradi njegove važnosti še enkrat in mu dodajemo še okrožnico banske uprave v Ljubljani.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je poslalo vsem oblastvom naslednji razpis:

»Ministrstvu je bilo sporočeno, da se v mnogih krajih države oz. na vsem ozemlju države opaža, da oglašajo posamezni trgovci prodajo blaga za 10, 15 pa tudi za 20% ceneje od običajnih dnevnih cen za dotično blago in da je ugotovljeno, da taki oglasi niso v skladu z resnico, ampak imajo samo ta namen, da se dotično blago čim hitreje razproda na drobno. Na ta način se pri potrošnikih, ki zaupajo takim oglašom, ustvarja prepričanje, da je v dotičnem obratu razprodaja, kar pa ni res.

Tak postopek je v nasprotju z izrečno odredbo § 168 zakona o obratih in se kaznuje po § 399 t. 15 istega zakona. Postopek takih trgovcev se more v onih primerih, ko se mogoče daje tudi neki popust, subsumirati pod določbe zakona o pobijanju nelegalne konkurence.

Toda tudi kljub takim izrečnim predpisom se ne opaža, da bi pristojne oblasti postopale proti takim trgovcem (in industrijem, op. ur.) v primerih takega oglašanja, mar-

več se to nemoteno nadaljuje. Da bi se ta običaj, ki se radi tega vedno bolj širi na škodo tako solidnih trgovcev kakor tudi potrošnikov, izločil iz trgovskega prometa, se naslov poziva, da izvoli naročiti podrejenim prvostopnim oblastvom, naj v vseh takih primerih najenergičneje postopajo proti takim trgovcem po prej omenjenih zakonskih predpisih.

Na ta razpis je izdala banska uprava v Ljubljani okrožnico na vsa okrajna načelstva in mestna poglavarstva. Okrožnica se glasi:

»Ko se Vam to sporoča v smislu ministrskega razpisa, se hkrati opozarjate, da se po ugotovitvi Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in interesiranih združenj krši označeno zakonsko določilo tudi s tem, da se pogosto oglašja razprodaja pod označbami: »odprodaja«, »opustitev zaloge«, »izpraznitev zaloge«, »inventurna odprodaja«, »delna odprodaja«, kar vse predstavlja kršitev označenega določila, četudi se popust pri ceni izrečno ne omenja.

Kar se tiče obetanja popusta po 10% ali več, vezanega na določen čas, je kr. banska uprava že v nekaterih primerih potrdila kazenske razsodbe, ki so takšno dejanje podvajale pod § 32. zakona o pobijanju nelegalne konkurence. Upravno sodišče se je pridružilo stališču kr. banske uprave in je torej to stališče smatrati kot pravno veljavno.

Zunanja trgovina

Narodna banka je izplačala dne 3. maja po novem kliringu z Italijo nakaznice do št. 13.060 z dne 22. januarja 1938.

Za pošiljke, za katere se tovarnilna plača v šilingih, je bil določen obračunski tečaj na 1 din = 820 grošev.

Sedež Mednarodne donavske komisije se bo prenesel z Dunaja v Beograd, ker je Beograd edina prestolnica držav Male antante, ki leži ob Donavi. Tudi o tem bo sklopala konferenca MA v Sinaji.

Romunsko gospodarsko ministrstvo je odredilo za les, ki se izvozi v levantske dežele premije po 5 do 10%, za les, ki gre v Anglijo, Holandsko, Francijo, Južno Afriko in čezmorske dežele pa 15% premije od vrednosti izvoženega lesa. Kaj pa pri nas?

V 1. letošnjem tromesečju smo izvozili 5.736 ton konoplje v vrednosti skoraj 40 milijonov din. Sedaj je preostalo za izvoz še okoli 1000 vagonov konoplje ter bi morali izvoziti vsak mesec okoli 200 vagonov, da bi do nove žetve razprodali vse zaloge konoplje.

Ker Madžarska ne bo mogla več uvažati železne rude iz Avstrije, se pogaja sedaj z Grčijo, Bolgarsko in Jugoslavijo zaradi uvoza že-

lezne rude iz teh držav. Z Grčijo je bil že dosežen sporazum, da se na ta način zmanjša pasivni saldo Grčije.

Na Bolgarskem so pri mestu Lomna ob Donavi odkrili velika ležišča črnega premoga. Sloji so po 6 metrov debeli in so 80 m pod zemljo. Rezerve cenijo na 80 milijonov ton.

Bolgarske drž. železnice so prevozile 1. 1937. 8.563.000 potnikov, 1. 1934. pa le 6.078.000. V treh letih se je promet povečal za 2 in pol milijona potnikov. — Število natovorjenih vagonov pa je naraslo od 254.400 v 1. 1934. na 341.400 v 1. 1937. Dohodki od potniškega prometa so narasli od 379,3 na 448,3, od blagovnega pa od 788,6 na 922,3 milijona levov.

V aprilu so v Avstriji narasle cene za volno od 1,180 na 1,188, parafina od 79 na 85, podplatov od 744 na 765 šilinga. Padle so cene za baker, cink, jeklo, svince, dočim so cene za les, železo, premog in stavbeni material ostale nespremenjene.

Svetovna proizvodnja cinka je dosegla v 1. 1937. povprečno na mesec 112.345 ton ter s tem prekosila celo rekordno proizvodnjo v 1. 1929., ki je znašala le 107.348 ton na mesec.

V vsej Švici so se znižale cene za bencin, ker je padla cena bencinu na svetovnem trgu.

Opozorilo špediterjem, agenturam in trg. zastopnikom

Opozorjamo vse špediterje, agente in trgovska zastopstva, da morajo po naredbi trg. ministrstva do 12. maja

svoja pred uveljavljanjem ministrske naredbe prejeta pooblastila oz. obrtne liste predložiti pristojnemu občnemu upravnemu oblastu I. stopnje. Hkrati z obrtno listino morajo predložiti tudi potrdilo Zbornice za TOI, da je imetnik dotični obrt zadnja leta dejansko izvrševal.

Denarstvo

Uradni tečaji

za mesec maj 1938.

Minister za finance je določil za mesec maj naslednje uradne tečaje:

1 napoleon	din 298'50
1 zlati turška lira	339'70
1 angleški funt	238'—
1 ameriški dolar	43'20
1 kanadski dolar	43'—
1 nemška marka	14'50
1 zlot	8'15
1 avstrijski šilling	8'50
1 belg.	7'40
1 pengő	8'60
1 brazilski milreis	2'55
1 egiptovski funt	240'—
1 palestinski funt	237'—
1 urugvajski pezo	15'50
1 argentinski pezo	12'—
1 čilski pezo	1'25
1 turška papirnata lira	34'—
100 albanskih frankov	1410'—
100 francoskih frankov	150'—
100 italijanskih lir	227'—
100 nizozemskih gold.	2400'—
100 švicarskih frankov	1000'—
100 bolgarskih levov	45'—
100 romunskih lejv	32'30
100 danskih kron	961'—
100 švedskih kron	1110'—
100 norveških kron	1082'—
100 pezet	235'—
100 drahem	39'—
100 češkoslov. kron	151'40
100 finskih mark	95'—
100 letonskih lat	815'—
100 iranskih (perz.) rialov	100'—

Tem tečajem je že prištet pribitek (»prim«).

Stanje denarništva v primorski banovini

Na glavni skupščini združenja bančnih in zavarovalnih podjetij v Splitu je poročal tajnik dr. Rafael o stanju denarnih zavodov v primorski banovini. Dejal je, da se je pri nezaščitenih zavodih vendarle pokazalo majhno zboljšanje, ker so se vloge za nekaj milijonov zvišale. Vendar pa so to večinoma vloge na tekoči račun. Premožnejši sloji so še vedno precej rezervirani in nimajo še pravega zaupanja do zasebnih zavodov. Dokler bolj konvenira nalagati denar v nepremičnine, tudi ni pričakovati, da bi se vloge znatneje dvignile. Opažati je, da zasebniki posojajo denar po višjih obrestih kakor denarni zavodi. Tajnik Rafael meni, da bi se mogel ta pojav zatreti, če bi se vpleljala obvezna registracija vseh posojil, kakor jo imajo v Italiji že od l. 1897. Da bi se v primorski banovini nalagal denar v trgovino, se zgodi le redko. Niti v manjše industrije se ne nalaga denar. Da bi se pa denar nalagal v velike industrije, bi se morala najprej izvesti koncentracija kapitala, ki pa v primorski banovini še ne bo kmalu dosegljiva. Hranilne vloge so znašale na koncu l. 1937 nekaj izpod 300 milijonov din. Nezaščiteni zavodi v Splitu in Sibeniku imajo stalno klientelo, ki je mogla tudi v l. 1931. do 1933. priti do trgovskega kredita. Denarni zavodi imajo dovolj denarja, ne morejo ga pa naložiti kratkoročno, kar bi predvsem želeli. Za zanesljive dolžnike je obrestna mera nižja od maksimirane. Denarni zavodi iz drugih krajev, ki imajo v primorski banovini svoje podružnice, so dejansko že premagali krizo, ker izplačujejo vse vloge do 10.000 din. Za dolgoročne naložbe pa manjka denarja.

Nerešeno pa je še vprašanje kmetijskega kredita. Stanje regula-

tivnih hranilnic se je zboljšalo, vidno pa se bo zboljšalo, ko se bo v njih zopet nalagal pupilarni denar. Banovinska hranilnica izkazuje dvig vlog, ki pa najbrže ne izvirajo od zasebnikov. Mestna hranilnica v Splitu je ustanovila zastavljalnico. Vsi zavodi pa čutijo, da traja denarna kriza že predolgo.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 30. aprila navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih din):

Podloga se je povečala za 11,4 na 1.824,3, in sicer je naraslo zlato v blagajnah za 6,6 na 1.796,1, zlato v tujini pa za 4,8 na 28,2.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 19,2 na 389,2.

Vsota kovanega denarja se je zmanjšala za 18,2 na 413,5.

Posojila so zopet padla, in sicer skupno za 14,6 na 2.550,2. Menična so se zmanjšala za 10,3 na 1.313,8, lombardna pa za 4,2 na 236,4.

Razna aktiva so se malenkostno

povišala, t. j. za 0,2 na 2.267,9.

Obtok bankovcev je zaradi ultimata narasel za 161,1 na 5.897,81. Zato pa so padle obveze na poka za 109,5 na 2.649,2, in sicer so narasle terjatve države za 94,2 na 127,2, žiro računi so padli za 137,8 na 1.453,5, razni računi pa za 66,07 na 1.068,4.

Razna pasiva so se zmanjšala za 91,5 na 277,2.

Skupno kritje je ostalo s 27,42% nespremenjeno, samo zlato pa se je znižalo od 27,06 na 27%.

Odlog plačil

je dovolilo kmetijsko ministrstvo:

Hranilnici in posojilnici v Koprivnici za dobo 6 let od 19. februarja 1938 dalje za dolgove, nastale pred 15. januarjem 1938. Obrestna mera za stare vloge se odreja na 2%.

Hranilnici in posojilnici v Šmarjeti za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 21. januarjem 1938. Obrestna mera za stare vloge po 2%.

Naš lesni trg

Iz poročila borznega sveta ljubljanske borze

Mehki rezani les

Produkcija rezanega lesa je bila vse leto velika. Zlasti se je rezalo blago po naročilu iz Nemčije, manj iz Anglije in Holandske, običajno blago pa je šlo v Italijo in njene kolonije. Cene so se zboljšale v prvi polovici leta zaradi velikih naročil Nemčije, a tudi italijanski uvozniki so bili zaradi kratkih terminov prisiljeni plačevati enako visoke cene. Tudi večja pazljivost pri izdelavi blaga nam je omogočila boljše cene. Ni se pa naš trg še navadil na angleške mere.

Bukovina

Produkcija in prodaja testonov, tavolet in pakonov je skoraj prenehala. Tako je zaradi omejitve uvoza in visokih carin izvoz običajne bukovine I.—III. monte neobrobline in neparjene skoraj popolnoma prenehal. Italija je iskala predvsem parjeno in neparjeno prvovrstno bukovino, ki pa se v Sloveniji ne izdeluje v zadostnih količinah. Zaradi devalvacije francoskega franka pa so izostale tudi francoske afriške kolonije. Popolnoma se je ustavil izvoz v Španijo. Druge države so jemale le manjše količine. V Anglijo smo prodajali le ševrone in stebriče prve kakovosti ter bulse in parjeno obrobline bukovino I/II kvalitete. Cene na tujih trgih pa so bile tako nizke, da se produkcija skoraj ni izplačala. Tudi za bodoče ne kaže, da bi se razmere zboljšale. Za rezano bukovino pa je potreba še vedno zelo velika.

Hrastovina

Povpraševanje po hrastovini je bilo stalno, cene čvrste. Manjka pa Sloveniji, ki ima kvalitativno slabše blago in slabši način izdelovanja, Italija kot odjemalka za neobrobline plohe in obrobline podnice. Zato se je tega blaga tudi izvozilo malo. Pod pritiskom razmer pa so nekateri naši producenti začeli izdelovati blago preciznejše ter se je proizvodnja frizov zboljšala. Te smo izvažali tudi v Italijo, Nemčijo, Avstrijo in Madžarsko.

Pragi

Večji del produkcije so porabile drž. železnice. Največ se je v Sloveniji produciralo bukovih, nato hrastovih, najmanj pa borovih in macesnovih pragov. Ker je namesto nas dobavila lani Francija Holandski prage, smo prodali prage le malo v tujino in so zato cene popustile.

Plemeniti les

Pri ustrežajoči kvaliteti so se vse vrste plemenitega lesa prodajale po razmeroma ugodnih cenah.

Guverner Narodne banke dr. Radosavljevič je odpotoval v Basel na občni zbor Banke za mednarodna plačila. Banka je imela lani 9 milijonov švicarskih frankov čistega dobička ter bo izplačala za preteklo leto šestodstotno dividendo. Rezervni fond se bo dotiral v isti višini ko lansko leto. Občni zbor banke bo 9. majnika v Baslu.

Kumanovska izvozna in prometna banka je znižala svojo glavnico od 2 na 1 milijon din z znižanjem nominalne vrednosti delic od 250 na 125 din.

Francoska-srbska banka je imela dne 25. aprila v Parizu svoj občni zbor. Banka je dosegla lani čisti dobiček v višini 2.570.315 fr. frankov. Po dotaciji rezervnega fonda se je določil 1 milijon frankov kot izredna rezerva, delničarjem se izplača 6% dividenda, 519.000 fr. pa prenese na nov račun.

Stanje državne blagajne v Franciji se je po izkazu z dne 28. aprila znatno zboljšalo. Trg ni zahteval od banke kreditov. Tudi državna blagajna ni pri Francoski banki jemala več kreditov ter se je njen tekoči račun pri banki povečal na 948 milijonov frankov. Obveze na pokaz so se zmanjšale za 422,8 milijona frankov, da se je kritje povečalo za 0'15%.

VI. redni letni občni zbor

Društva absolventov drž. trg. šol v Celju

bo v nedeljo dne 8. maja 1938, ob 9. uri dop. v Narodnem domu.

Dnevni red:

1. Otvoritev zbora.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročila funkcionarjev.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Poročilo delegata centrale.
6. Volitve novega odbora.
7. Debata o društvenih pravilih in pravilniku.
8. Slučajnosti.

Ako se ob določeni uri ne sešane za sklepčnost potrebno število članov, je čez pol ure drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi.

Obdor.

kupovali največ Italijani, Nemci, Avstrijci in Švicarji.

Drva

Ker so zaloge pošle, se je lani pokazala potreba po tem blagu. Zlasti v južnih krajih je drv zelo manjkalo. Zato se je tudi lani produkcija dvignila, a tudi cene. Tudi odpadki trdega lesa in kolobarji so se lahko prodajali. Zboljšanje cen tako bukovih ko hrastovih je trajalo do konca leta, da so bili producenti z lansko sezono zadovoljni.

Oglje

Izvoz oglja iz Slovenije je bil malenkosten. Proizvodnja pa se je povečala, ker je domača industrija porabila vse razpoložljivo blago. Zaradi ugodnega razvoja težke industrije se je obenem s proizvodnjo dvignil tudi nivo cen ter je trenutno za oglje dobra konjunktura, ker oglja primanjkuje.

Žitni trg

Pšenica

V začetku nove žitne kampanje je bilo še 6000 vagonov stare pšenice, z novo pšenico se je naš izvozni presežek povečal na 25.000 vagonov, ki se je takoj razprodal. Pri nas so od Prizada določene cene pšenice, ki so mnogo nad svetovno pariteto, napravile veliko zmedo. Producenti niso hoteli prodajati pšenice, ker so bili prepričani, da bodo dosegli še boljše cene, žitni trgovci pa pšenice po teh cenah niso hoteli kupovati, ker so bile nad svetovno pariteto. Nastala je dispariteta v cenah, ki je vedno bolj naraščala. Tako so bile v začetku julija cene po Prizadu od 177 do 180, na novosadski borzi pa od 169 do 171, v začetku 1938 po Prizadu 164 do 168, na novosadski borzi pa po 169 do 177, sedaj pa so po Prizadu 153 do 160, na novosadski borzi pa po 198 do 211. Cene so torej neverjetno kolebale. Če Prizad ni znal spraviti svojih cen v sklad z notacijami na borzi, pa jih vsaj ne bi smel čez noč tako zelo poviševati ali zniževati, ker je s tem povzročal občutne difference in vznemirjenje, pri trgovcih pa izgube.

Koruzi in druga žita

Letina koruze je bila lani naravnost rekordna, da je ostalo za izvoz nad 100.000 vagonov. Zaradi velikega povpraševanja iz Evrope se cene ugodno razvijajo. Slaba pa je bila žetev rži, ovsu in ječmena. Pivovarski ječmen se je obnesel tako slabo, da smo ga morali celo uvažati. Kljub slabi kvaliteti pa je oves v ceni še poskočil od 100 na 152 din, ječmen pa od 144 na 145 dinarjev.

Slovenija je imela tako slabo letino, da ni pridelala niti pri najboljših kmetih zadostoval za lastno preskrbo. Oblasti so tudi lansko leto skrbele za prehrano pasivnih občin, vendar pa je bil način preskrbovanja napačen. Občine so razdeljevale vagonске pošiljke med svoje občane ter so si mogli na-

baviti moko in koruzo po nižji ceni le premožnejši sloji, dotim so bili ravno najbolj revni sloji te podpore najmanj deležni, pa čeprav je bila njim v prvi vrsti namenjena. Na drugi strani pa so imeli od te akcije občutno škodo trgovci, ker se je na ta način podpiralo po občinah šušmarstvo.

Tudi Slovenija potrebuje silose

Ustanovila se je priv. delniška družba za ustanavljanje silosov z osnovno glavnic 200 milijonov dinarjev. Važno bi bilo, da bi se ti silosi sezidali tudi v Sloveniji, ker bi bila potem prehrana olajšana ter bi se tudi prej dobro organizirana žitna trgovina v Sloveniji zopet poživela. Napačno je mnenje, da imajo v pasivnih krajih žetovci zadosti velika skladišča in da zato tu niso silosi potrebni. Resnica je namreč ta, da niso razpoložljiva skladišča zadosti velika, ter so le bolj manipulacijski prostori za prevzem in oddajo blaga, nikakor pa niso tako obsežna, da bi mogla shranjevati količine, ki so potrebne za prehrano prebivalstva vsaj za dva meseca. Vsako skladišče pa tudi ni tako urejeno, da bi bilo mogoče čiščenje in sortiranje pšenice, kakor zahtevajo to strokovni predpisi. Zato prihaja v promet tudi samo merkantilno blago, ki nikdar ne doseže te cene ko sortirano. Že samo iz teh dveh razlogov bi se morali sezidati silosi tudi v pasivnih pokrajinah in potem bi žitna trgovina zopet vzevela, prebivalstvo pa v slabih letinah ne bi bilo čisto odvisno od zitorodnih krajev.

Velika korist bi bila za dravsko banovino, če bi se sezidali tudi v dravski banovini silosi.

Pripravljajte se za trgovski kongres!

Nove knjige

Zbrano delo Frana Erjavca III. zvezek

Uredil Anton Slodnjak. Založila Jugoslovanska knjigarna. 455 strani in 30 dvostranskih tabel. Cena v platno vezane knjige din 120.—.

V srbskih in hrvatskih listih se čitajo dolga vabila na naročbo Brehmova »Zivalstva«. V slovenskih listih bi bili takšni oglasi odveč, ker mi smo že davno prej dobili svojega Brehma, ko je začel izdajati Fr. Erjavca »Domače in tuje živali v podobah«. Samo da nam je dal Erjavca še znatno več, kakor pa bi bil le prost prevod Brehma. Dal nam je slovenskega Brehma, da ga je naš narod z veseljem bral. Zlasti pa je naš narod, ki ljubi živali, osvojila vedno vidna ljubezen Erjavca do živali, ki se zlasti kaže pri opisu ptic. Kakor pravi urednik Slodnjak, ni uporabljal Erjavca pri svojih opisih živali le Brehma, temveč je vedno tudi dodal svoje lastne izkušnje in porabil tudi druge znanstvenike. Kar pa Erjavca posebno odlikuje in zaradi česar nam je dal pravega slovenskega Brehma, to je njegov slog ter lepota njegovega jezika. Zato je njegovo delo našlo tako dober dostop v narod, zato so bile njegove »Domače in tuje živali« vedno ena najbolj čitanih knjig, ki nikdar ne bo izgubila svoje vrednosti. Ponosni smo lahko na veliko Erjavčevo delo in tudi vse pomanjkljivosti, ki so v njem, ne morejo zmanjšati njegove visoke vrednosti za naš narod.

Priznati pa je tudi treba uredniku Zbranih del g. Slodnjaku, da je priredil novo izdajo Erjavca tako, da moramo biti tega veseli. Napisal je uvod z ljubeznijo, ki je vredna Erjavčeve ljubezni do ptic. Poleg tega pa je poskrbel, da sta Erjavčev spis izpopolnila prof. Rafael Bačar in g. Božidar Ponebšek in odpravila vrzeli v našem poljudnem prirodoslovju. Tako je ostalo veliko Erjavčevo delo tudi za današnjo dobo veliko delo.

Vse priznanje pa zasluži tudi Jugoslovanska knjigarna kot založnica, ki je delo v resnici vzorno opremila, dovolila vse dodatke in tako omogočila izdajo, ki je dostojna velikih zaslug Erjavca za naš narod.

V nobeni slovenski, in tudi majhni zasebni knjižnici, ne bi smelo manjkati Zbrano delo Frana Erjavca.

Dobave - licitacije

Uprava Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do 10. maja ponudbe za dobavo svilenega platna; do 11. maja za dobavo centrifugalnih ventilatorjev; do 12. maja za dobavo jeklenih trakov in tehničnih; do 14. maja za dobavo svinčenih plošč za akumulatorje.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 11. maja ponudbe za dobavo dvigal, jeklenih rešet, žarnic, kopalne banje, umivalnikov itd.

Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 11. maja ponudbe za dobavo manometrov, sadre, kolo-fonije, ščetk, portland-cementa, strojnega olja, pisarniškega papirja, konceptnega papirja, vinjet in konzistentne masti.

Štab mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 11. maja ponudbe za dobavo lanenega platna.

LICITACIJE

Pri Upravi Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu do 9. maja ofertna licitacija za dobavo dušikove kisline; dne 13. maja pa licitacija za prodajo starega traktorja.

POSODILA

kratkoročna, proti primernemu jamstvu preskrbljivo hitro in strogo kulantno

RUDOLF ZORE, Ljubljana

GLEBALSKA ULICA 12

Telefon 36 10 — Znamka 3 Din

Pri Štabu mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu bo dne 14. maja ofertna licitacija za nabavo zimskih mornarskih maj.

Prevelava 3650 kg starih svinčenih pečatov. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani razpisuje neposredno licitacijsko pogodbo za prelittje 3650 kg starih svinčenih pečatov. Pravilno kolkovane ponudbe s klav-

zulo, da so ponudniku pogoji znani in da nanje pristaja, se sprejemajo do 16. maja t. l. do enajste ure. Tehnični pogoji v ekonomnem odseku, Sv. Jakoba trg št. 2. (Predmetni oglasi so interesantom v pisarni Zbornice TOI na vpogled.)

Dne 27. maja bo pri Štabu dravske divizijske oblasti v Ljubljani

licitacija za popravilo krova na magacinu na Ljubljanskem polju.

Nabava čevljev. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo 720 parov čevljev. Licitacija bo dne 13. junija ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka, Sv. Jakoba trg št. 2. Pogoji po din 50.— v pisarni podpisane direkcije.

Besede delajo čudeže

Umetnost prodajanja v Ameriki — Še nekaj zanimivosti

Še pred desetimi leti je bil Elmer Wheeler upravnik različnih ameriških dnevnikov. Nad vse si je prizadeval, da je svojim naročnikom tudi glede izoblikovanja oglasov dal pravilna navodila. Toda kljub temu se mu je očitalo neprenehoma, da se oglasi od njega upravljanega časopisa sicer čitajo, da pa čitatelji, ki prihajajo v trgovino, niso nikaki kupci, temveč samo ogledniki. Drugi inse-renti pa so zopet rekli, da čitatelje njegovega časopisa prodajni nameščenci ne morejo prepričati o dobroti ponujane blaga in jih pripraviti do nakupa. Popisana odpornost strank je dala Wheelerju mnogo misliti. Slednjič si je nadel nalogo, da oglasnih prostorov ne bo samo prodajal, temveč da hoče naročnikom oglasov privedi v trgovino tudi prave kupce in sicer dovolj kupcev. Nekega dne se mu je zasvetilo v glavi, da njegovo delo s tem, da sprejme naročeni oglas, še ni opravljeno, temveč da se je s tem šele pričelo.

Skrbno je pričel preiskavati od inserentov ponujano blago: tako glede njegove dobrote, cenenosti kakor tudi prodajne možnosti. Toda ničesar ni našel, kar bi mogel grajati. Šel je dalje in je preskusil prodajne postopke prodajalcev kakor tudi zastopnikov. Tu je našel ono Ahilovo peto v prodajni verigi, ki ni dala le tvorničarjem in detajlistom mnogo opravka, temveč pred vsem njemu in od njega zastopanemu časopisu.

Izbral si je 20 reporterjev ter je dal vsakemu po 5 dolarjev z natančnim navodilom, naj v neki trgovini, ki je ponujala srajce po dolarju, kupijo toliko srajce, kolikor jih pač bodo prodajalci predlagali za nakup. Od reporterjev se jih je 15 vrnilo in poročalo, da so se jim sicer srajce pokazale, da se pa prodajalci niso prav nič potrudili, da bi kaj kupili. Pet reporterjev pa je kupilo po eno srajco ter pripomnilo, da si niti en sam prodajalec ni prizadeval, da bi bil ponudil v nakup še drugo ali tretjo srajco. Vsi reporterji so izjavili, da so prodajalci najbrž menjali, da človek naenkrat ne more nositi več srajce kot eno samo in da se jim radi tega najbrž zdi neprimerno in tudi brezpredmetno več srajce naenkrat ponuditi. Ta ugotovitev je seve najbolj zanimala vodje obiskanih trgovin. S tem je postalo jasno tako njim kakor tudi Wheelerju, da niso oglasi in tudi ne siceršnje priporočanje za prodajo tako važni kot ono, kar znajo povedati prodajalci. Zaradi teh izkušenj je ustanovil Wheeler svoj »besedni laboratorij«. Smisel te laboratorija je, da preizkusi učinkovitost pri prodaji rabljenih besed in stavkov in z največjo gotovostjo ugotovi, kateri sestav besed ali tehnika prodaje ima za hitrejšo in lažjo odprodajo blaga največ zase. Od tedaj so tako tovarnarji kakor tudi detajlisti dajali na stotine prodajnih stavkov — celotne prodajne tehnike Wheelerju, da jih je preizkusil. Rezultati so bili strahoviti. Z malenkostno spremembo napačno porabljenih prodajnih stavkov pa so t. j. dosegli zvišanje prometa za več sto odstotkov.

Wheeler sodi, da je največja umetnost prodaje v tem, da znamo lastno umetnost prikriti. Kdor hoče prodajati, ne sme svojega namena, da hoče kaj prodati, izobe-

siti kot izvesek. Visokoleteče besede, superlativi in navno drzne ponudbe zgreše svoj namen. Če hočemo stranko pridobiti, moramo misliti na pravilo: Namen prodaje naj ne pride v ospredje, temveč ono, kar povzroči, da kupec kupi.

Prodajalka neke trgovine z nogavicami je n. pr. rekla gospe, ki je baš kupila dvoje nogavic: »Ali se ne ponosi navadno ena nogavica prej ko pa druga?« Gospa je seve pritrdila, da se ne raztrgati obe nogavici naenkrat. Prav redko da se zgodi, da bi bili obe nogavici naenkrat nerabni. Poučena prodajalka pravi tedaj: »Potem je mogoče pametno, da kupite dva para iste barve, da jih morete izmenjati, ako bi se ena izmed nogavic prej raztrgala kot pa druga.« To je preprost prodajni jezik, brez vsakega vsiljevanja, poln prepričevalnega pouka. Prav naravno je, da se je prodalo v več kot pa v 50% po dva para nogavic mesto enega.

Neki prodajalec tobaka se je odločil, da bo začel prodajati posebno fino mešanico tobaka, ki ga bo veljal vsak funt 3 dolarje. Dobro se je zavedal, da mu bodo ljudje rekli: »Tobak je sicer dober, ampak predrag, da bi ga mogli stalno kaditi.« V svesti si tega ugovora je tobak kljub vsemu ponudil mnogim svojim odjemalcem. Potreboval je 24 dni, da ga je prodal en sam zavitek. Toda devet priprostitih besed je premagalo vsako odpornost proti nakupu. S temi devetimi besedami si je v kratkem času pridobil 1600 stalnih odjemalcev za svojo specialno mešanico. Kako je to napravil? Kadar je kupec omenjal visoko ceno, ga je mirno poslušal, da je izpovedal vse, kar mu je ležalo na srcu. Potem pa ga je prosil za eno cigareto ali pa si jo je vzel iz svojega žepa, jo podržal v roki in rekel: »Ali veste, da cigarete veljajo 9 dolarjev za funt?« Odjemalec se je začudil: »Kaj, 9 dolarjev velja vsak funt?« — »Naravno, izračunajte si. Cigarete so za toliko pri funtu dražje. Toda kdo se tega zaveda?« Odjemalec je uvidel, kako cenen je ponujani tobak za pipo, — celo najboljši in dozdnevno dragi —, če se mu je povedalo teh devet besed, in nenadno je prišel do spoznanja, da je Johnstonova najboljše specialna mešanica za 3 dolarje: 6 dolarjev pri funtu cenejša kot pa cigarete. V teku treh let si je Johnston pridobil za to vrsto tobaka 1600 stalnih odjemalcev.

Kako napačno je prepuščati kupcu izbiro med nekaj in nič, sem že zadnjič omenil, ko sem navedel zgled za Malted Milk.

Če prodajalec v trgovini vpraša gospo, ki hoče kupiti zavoj mila: »Ali želite veliki zavitek ali mali zavitek?« bo navadno dobil odgovor: »Mali zavoj mi zadostuje, saj lahko spet pridem.« Ker pa prodajalec ve, da gospa prihodnji zavitek more kupiti tudi od kakšnega krošnjarja ali v kaki drugi trgovini, mora vprašanje tako zastaviti, da je odjemalki olajšan pritrdilni odgovor. Priprostiti stavek se glasi: »Varčni družinski zavitek, gospa Keber?« in gospa bo odgovorila: »Seveda, varčno velikost, jaz kupujem vedno varčno.«

Vodja nekega podjetja je prišel k Wheelerju in mu potopil, da ima od njega upravljanje podjetje mnogo preveč zaloge za neki izdelek

za nego nog. »Kako naj bi ta izdelek priporočili možem in ženam?« se je glasilo vprašanje. Stavil je 55 različnih prodajnih stavkov ter je dal tudi vsakega preizkusiti, dokler ni dobil teh priprostitih, enostavnih, toda učinkovitih besed: »Ali ste veliko na nogah?« Na to vprašanje je moral od 9 od 12 ljudi odgovoriti pritrdilno. In na ta dober uvod v razgovor je prodajalec kazaje izdelek mogel reči: »To-le pa bo vaše noge osvežilo, kajti specialno za take ljudi je napravljeno, ki so mnogo na nogah.« Ta klic je deloval direktno. S pravimi besedami v pravem času je uspel in prodal že v prvem tednu več sto zavojčkov.

Prodajalec sesalnikov za prah (Staubsauger) je prišel tudi k gospe Plerski. Izsesal je iz njenih preprog 8 malih kupčkov prahu in umazanije ter jih lepo drugega poleg drugega na belem papirju razvrstil po tleh. Mož ve, da postane gospa nemirna, ko bo videla

toliko prahu, ki ga je izvelkel iz njenih preprog. Toda potolažil jo je rekoč: »Umirite se, gospa Plerski, povsod, kjer razkazujem ta izredni stroj, izvelčem toliko prahu, tudi tam, kjer so mislili, da ni nobenega. Kajti edino ta stroj ima patentirano pripravo, da izvelče prah tudi od spodnjega dela preproge. Včeraj sem pri neki gospe dobil 16 kupčkov prahu.« Seveda je bila gospa Plerski vsa vesela, da se je pri nji našlo 8 kupčkov prahu manj kot pri oni drugi. Nato je navezal prodajalec pogovor na otroke in vprašal: »Kje pa se igrajo Vaši otroci, ko gre dež, gospa Plerski?« »V hiši, naravno,« pravi gospa Plerski čudež se vprašujo. »Potem je pa to-le igrišče Vaših otrok, gospa Plerski?« pravi in pokaže skromno na 8 kupčkov prahu. Strašno! Nikdar ni mislila na to, da se njeni otroci igrajo v takem prahu.

Tudi to so stavki, ki svojega učinka nikoli ne zgreše.

Iz vseh teh maloštevilnih vzgledov razvidimo, da je vse od tega odvisno: Kako povemo, svojemu odjemalcu.

Wheelerjeva knjiga »Tested Sentences That Sell« ima 208 strani in je do sedaj natisnjena samo v angleškem jeziku. Velja pa približno din 200.—. V nji je toliko trgovske modrosti, da bi predlagal, naj jo »Trgovski list« postopoma prevede in objavlja, pozneje pa izda v celoti. Zlasti mlajši trgovski rod jo bo v svoji praksi s pridom porabljal.

Doma in po svetu

V Sinaji so se začeli prvi razgovori med zunanjimi ministri držav Male antante. V svojem komentarju naglašala bukreštanski list »Universul«, da je prisilil novi položaj v Evropi voditelje držav MA, da prouče novo nastalo situacijo. Zlasti pa morajo države MA prilagoditi svojo politiko priključitvi Avstrije k Nemčiji, zahtevam sudeških Nemcev ter vsem drugim problemom, ki zadevajo države Male antante. Čeprav so odnosi do nove Nemčije velike važnosti, pa se v Sinaji ne bo razpravljalo le o tem vprašanju.

Na čast ministrov MA je bila slovesna večerja v Palace hotelu ter je izrekal prvo zdravico rom. zun. minister Comnen Petrescu, drugo pa min. predsednik dr. Stojadinović. Oba sta naglašala v svojih zdravicah, da je Mala antanta še vedno živa in trdna tvorba in da se bodo vsa vprašanja razpravljala v onem tradicionalnem duhu prijateljstva, ki veže vse tri države že od nekdaj.

Posvetovanja Male antante so bila uspešno zaključena ter je bil izdan obširen komunique, iz katerega posnemamo: Zunanji ministri držav MA so se posvetovali o vseh vprašanjih, ki se tičejo držav MA. Posebno pozornost so posvetili angleško-italijanskemu sporazumu. Stalni svet vztraja soglasno pri želji, da se pogajanja z Madžarsko nadaljujejo ter s tem doseže medsebojno zaupanje v Podonavju. MA znova naglašala svojo lojalnost do Zveze narodov. Stalni svet popolnoma soglasa s stališčem, ki ga bo zavzel romunski delegat v Svetu ZN. Stalni svet je proučil tudi novi položaj na Donavi glede plovnega režima ter je za rešitev, ki bo upoštevala vse obstoječe interese. Stalni svet sprejema sklepe gospodarskega sveta MA, ki je zasedal od 9. do 18. marca v Bukarešti. Prihodnje zasedanje Stalnega sveta bo ob koncu avgusta na Bledu.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je imel po romunskem radiu govor, v katerem je zlasti naglasil svoje zadovoljstvo nad velikim napredkom Romunije. Koncem svojega govora pa je dejal, da je bil glavni cilj sestanka MA ta, da ponudijo vsem roko k sodelovanju in da se ustvari v Podonavju trdna podlaga za mir.

Turški min. predsednik Dželal Bajar obišče z zun. ministrom Ruždž Arasom v kratkem Beograd.

Jan Karel Strakaty, češki novinar, je praznoval te dni svojo šestdesetletnico. Že v mladih letih je prihajal v Slovenijo in bil vse življenje resničen prijatelj Slovencev. Neštetokrat je zastavljal svoje spretno pero za nas, neštetokrat pa tudi na druge načine pomagal našim ljudem. Zato se Slovenci s

hvaležnostjo spominjamo njegovega jubileja in mu kličemo iz dna srca: Na mnoga leta!

Dosedanji čl. poslanik v Beogradu dr. Girsu je upokojen. Za novega poslanika je imenovan Jaroslav Lipa, dosedaj poslanik v Rigi.

Ljuba Davidović je obolel in se tudi ni mogel udeležiti seje šefov združene opozicije.

Narodna skupščina se baje sestane sredi maja.

Notranje ministrstvo je ustavilo nadaljnje izhajanje lista »Branik«.

Odposlanec »Prizada« je prepoval v zadnjih dneh vse večje sadjarske kraje v državi in ugotovil, da so vse vesti o velikih škodah, ki jih je povzročil zadnji sneg, zelo pretirane, ker da ni napravil skoraj nobene škode. Tako vsaj poroča »Jug. Kurir«.

Beograjska borza je dala Beograjskemu velesejmu 50.000 din podpore.

Razstava rečnega ladjevja držav Male antante je bila te dni slovesno odprta v Beogradu.

Stalna zračna zveza na progi Milan—Zagreb—Beograd—Bukarešta se odpre te dni. Progo bodo vzdrževala italijanska letala.

Beograjski peki so sklenili, da zvišajo ceno kruhu za 50 par pri kg. V Splitu pa nameravajo peki podražiti kruh za 50 do 75 par.

Francoska eskadra petih velikih bombnikov je priletela v Zagreb, od koder je odletela naprej v Romunijo, ker so vsa ta letala namenjena za romunsko vojsko.

Karl v. Ossietzky, nosilec Noblove nagrade za mir, je umrl v berlinski bolnišnici za posledicami bolezni, ki si jih je nakopal v koncentracijskih taboriščih. Ossietzky je bil soustanovitelj društva »Nie wieder Krieg« ter se je z vso odločnostjo boril za pacifiistično misel, bil zaradi tega ponovno obsojen, nato pa je prišel l. 1933. v koncentracijsko taborišče. Zaprt je dobil Noblovo mirovno nagrado, a je ni mogel prav uživati, ker mu je bila večina te nagrade ukradena. Med vsemi, ki res ljubijo mir, bo ohranjen njegov boj vedno v hvaležnem spominu.

Za predsednika irske republike je bil izvoljen predsednik galske lige prof. Hyde, ki je protestant ter zagovornik sodelovanja med katoliškimi in protestantskimi Irli.

Brat dr. Sušnika ni bil aretiran, kakor sedaj poročajo z Dunaja. Vsem je bilo po preobratu v Avstriji aretiranih 4400 ljudi, ki se še sedaj nahajajo v zaporu.

Knezu Starhembergu ni pot v Canosso nič pomagala ter je bilo zaplenjenih vseh njegovih 13 gradov. To se utemeljuje tudi s tem, da so prišli Starhembergi svoje dni do premoženja s tem, ker so dobili zaplenjena posestva protestantov. Nemški listi pa tudi dostavljajo, da so vsi Starhembergovi gradovi prezadolženi in da je mogoče plačevati obresti le z državnim denarjem.

JUGOSLAVENSKA BANKA D. D.

Podružnica v Ljubljani

Delniška glavica Din 50.000.000.—

v r š i v s e b a n č n e p o s l e n a j k u l a n t n e j e

Vloge na tekočih računih in na vložnih knjižicah obrestuje do 5%.

Republikanska vlada v Španiji je naprosila Bolivijo, da predlaga na zasedanju Sveta ZN premirje med obema španskima taboroma. Vest pa še ni uradno potrjena.

Nova poljska luka je bila otvorena v Baltičkem morju. Novo pristanišče se imenuje Vladislavovo po kralju Vladislavu IV., ustanovitelju poljske mornarice.

Nizozemska je začela zbirati v velikih količinah živila in krmo ter so v ta namen začeli zidati velika skladišča.

Veliki 26.000 tonski francoski parnik »Lafayette« je popolnoma pogorel. Sodi, da gre za sabotažo.

Japonci so ponovno doživeli med Tajerčevom in Velikim prekopom hud poraz. 100.000 japonskih vojakov je od 800.000 Kitajcev obkoljenih. Tudi na drugih mestih so doživeli Japonci kljub uporabi številnih tankov neuspehe. Po kitajskih poročilih prodirajo Kitajci tudi proti Nankingu, od katerega so oddaljeni le še 11 km.

Stanje naših kliringov

Po izkazu Narodne banke z dne 30. aprila se je stanje kliringov v času od 21. do 30. aprila spremenilo takole (vse številke v milijonih dotične valute):

	+ ali —	
Aktivni kliringi:	30. 4. proti 21. 4.	
Bolgarska (turi- zem) din	0,41	0,41
Italija (stari) lir	21,25	— 0,93
Italija (novi) lir	0,95	— 4,32
Italija (novi) din	127,0	+ 4,95
Nemčija RM	12,11	+ 0,42
Poljska din	12,75	— 0,68
Turčija din	12,35	— 0,17
Španija pezeta	2,85	—

	+ ali —	
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	3,32	— 0,08
Bolgarska din	0,19	+ 0,02
Madžarska	37,66	— 1,39
Romunija	7,44	— 2,07
Češkoslovaška	141,87	— 0,90
Švica šv. fr.	2,79	— 0,15

Tržna poročila

Cena pšenice že 100% nad svetovno pariteto.

Na domačem pšeničnem trgu je situacija še nadalje čvrsta. Cene so znova skočile za 2—3 din in se je potiška pšenice plačevala že po 215—220 din, kar pomeni, da je naša pšenica na podlagi julijskega termina v Liverpoolu in Rotterdamu že 100% nad izvozno pariteto. Kje je Prizad, da bi napravil tem nezdravim razmeram konec? Kljub tej visoki ceni pa nekateri računajo s tem, da se bodo cene pšenice še dvignile. Kaj naj stori v tem primeru Slovenija, ki je navezana na domačo in tako drago pšenico?

Na koruznem trgu je položaj miren, vendar imajo cene čvrsto tendenco. Šlepovsko blago po 105/50 do 106, vagonsko po 104 din.

Slab svinjski trg na Dunaju.

Na zadnjem svinjskem trgu na Dunaju je ostalo 24 vagonov jugoslovanskih debelih svinj neprodanih, čeprav jih je bilo na trgu manj, kakor pa je določen kontingent. 15 vagonov debelih svinj pa se je moralo prodati po nižjih cenah. Izvozniki zahtevajo zato, da se začasno, dokler se ne doseže sporazum z Berlinom, izvoz prešičev na Dunaj ustavi.

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. maja 1938.

Govedina: 1 kg volovskega mesa din 10 do 12, kravjega 10, vampov 6, pljuč 6, jeter 10, ledvic 12, loja din 7.
Teletina: 1 kg telečjega mesa din 12 do 14, jeter 14, pljuč 8.
Svinjina: 1 kg prašičjega mesa din 14 do 18, pljuč 8, jeter 12.

glave 9, parkljev 8, slanina domače 15 do 16, slanina soljene 16, slanina na debelo 15, sala 16, suhe slanina 18 do 20, masti 17 do 18, šunke 19 do 20, prekajenega mesa 16 do 18, prekajenih parkljev 9, prekajene glave 12, jezika 19.

Drobnica: 1 kg koštrunovine din 10.

Klobase: 1 kg krakovskih din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 24, suhih kranjskih 26, 1 kom. kranjske klobase 5 do 6, 1 kg braunšviških 10, salami 45 do 50.

Perutnina: piščanec din 12 do 16, kokoš 20 do 28, raca 30, gos 45, puran 80, domači zajec 5 do 12.

Ribe: 1 kg krapa din 14, 1 kg postvi 50.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka din 17/5 do 2—, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 24 do 28, čajnega masla 32 do 36, masla 24, bobiljskega sira 24 do 28, trapistovskega sira 16 do 20, polmentalskega sira 30, sirčka 6, eno jajce 0/60.

Kruh: 1 kg belega kruha din 4/50, polbelega kruha 4, črnega kruha 3/50, žemlja v teži 6 dkg 0/50, v teži 12 dkg 1, bela štruca 44 dkg din 2, 88 dkg din 4, polbela štruca 50 dkg din 2, 100 dkg din 4, črna štruca 57 dkg din 2, 114 dkg din 4.

Sadje: 1 kg jabolk din 5 do 6, orehov 8, lučenih orehov 28, suhih češpelj 9 do 12, suhih hrušk 7, limona 1.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko din 84, Santos 56, Rio 52, pražene kave 64 do 98, čaja 90 do 130, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15/50, v prahu 16, medu 20 do 26, kavne primesi 17, riža 5/50 do 12, 1 liter namiznega olja 15, olivnega olja 17 do 31, bučnega olja 13, vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, spirita denat. 11, 1 kg soli morske 2/75, soli kamene kreške 2/50, cellega popra 40, mletega popra 44, paprike 18, sladke paprike 28, testenin 7 do 11, mila 9 do 12/50, karbida 8/50, sveč 14 do 15, kvasa 32 do 36, marmelade 10 do 28, sode za pranje 2.

Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 00 na debelo din 3/75, na drobno din 4, št. 0 na debelo 3/75, na drobno 4, št. 2 na debelo 3/65, na drobno 3/90, št. 4 na debelo 3/50, na drobno 3/80, št. 5 na drobno 3/40, št. 6 na drobno 3/25, ržene enotne moke 3/75, pšeničnega zdroba 4/50, koruznega zdroba 2/50, pšeničnih otrobov 1/75 do 2, koruzne moke 2, ajdove moke 5 do 5/50, kaše 3/25, ješprenja 4, ovsenega riža 7.

Zito: q pšenice din 240, rži 190, ječmena 230, ovsa 200, prosa 195,

koruze 150, ajde 200, fižola 200 do 350, graha 1000 leče 800 do 1200.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski din 34 do 36, črni zabukovski 32 do 34, iz Hude jame 35 do 38, rjavi velenjski 22, m³ trdih drv 105 do 110, 100 kg trdih drv 26, m³ mehkih drv 70, 100 kg mehkih drv din 22.

Krma: q sladkega sena din 65, polsladkega sena 60, kislega sena 55, slame 40, prešana stane 5 din več.

Zelenjava: 1 kg glavate solate din 8 do 12, endivije 8, kroznik regata 1/50, zgodne drobne solate 2, 1 kg radica 14 do 16, poznege zelja Holandski 10, kislega zelja 5, ohrovtja 6, karfijska 10, špargljev 25, kolerabe 12 do 14, 1 kroznik spinace 1/50, 1 kg spinace 6, 1 kg špargljev 25, kumar 20, 1 kg graha v stročju 10, čebule 5, česna 8, krompirja zgodnjega 8, poznege 1/25 do 1/50, kisle repe 2.

Radio Ljubljana

Sobota dne 7. maja, 12.00 Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Sredozemski človek (dr. Valter Bohinec) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: V. večer muzikomedijantov — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester — 23.00: XX. mednarodni katoliški esper. kongres.

Nedelja dne 8. maja, 8.00: Tambaški septet — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45: Verski govor (dr. Gvido Rant) — 10.00: Plošče — 11.00: Otroška ura: Gašperček — 11.30: Koncert. Sodelujejo: gđc. Zvonimira Zupevecova, Filip Bernard (flavta), prof. Lipovšek (klavir) in radijski orkester — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Plošče — 17.00: Gospodarska navodila za maj — 17.30: Veselo popoldne. Sodelujeta: Drago Zupan, član ljublj. opere in radijski šramel — 19.00: Napovedi,

poročila — 19.30: Nac. ura: Naša srednja šola — 19.50: Prenos šmarin iz cerkve sv. Petra — 20.30: Večer skladb Viktorja Parme. Sodelujejo: zbor in godba »Sloga«, solisti: gđc. Poldka Zupanova, Sveztozar Banovec, Roman Petrovič in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Ponedeljek dne 9. maja, 12.00: Slovanske uverture (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Bojni strupi (dr. Ladislav Klinc) — 18.20: Zd. Fibich: Saka (simf. suita, plošče) — 18.40: Kulturna kronika: Valentin Zarnik ob 50letnici smrti (prof. Fr. Vodnik) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Zakaj moramo vsi v borbo proti tuberkulozi — 19.50: Bolezenski razplet jetike (dr. Fr. Debevec) — 20.00: Koncert radijskega orkestra — 21.00: Plošče — 21.10: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta: Haydn: d mol, M. Ravel: F dur — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Škrobl in svetilolika srake, vrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perle

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 9
Telefon št. 22-72.

Občni zbor.

Posojilnica v Črnomlju ima 53. redni občni zbor dne 8. maja ob 14 v zadrugi pisarni. Če občni zbor ne bi bil ob napovedani uri sklepčen, je pol ure kasneje drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu zadržnikov.

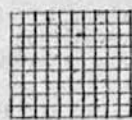
Zahvala

Podpisana se iskreno zahvaljuje Trgovskemu dobrodelnemu društvu »Pomoč«, reg. pom. blagajni v Ljubljani, za izplačano posmrtnino po mojem umrlem možu Josipu Černetu, podravnatelju v Ljubljani. Obenem priporočam društvu »Pomoč« vsem trgovcem. S članstvom pri »Pomoči« zagotovite denarno pomoč svojim najbližjim ob svoji smrti.

Ljubljana, dne 6. maja 1938.

Marija Černe, Ljubljana.

EFKO

SVILENE SRAJCE ZA GOSPODE • DAMSKO PERILO IN SVILENE BLUZE • KOPALNE IN OBALNE OBLEKE

F. KOS LJUBLJANA
ŽIDOVSKA UL. 5

NAZNANILO!

Vsem cenjenim industrijem in trgovcem naznanjam, da mi je ministarstvo za trgovino in industrijo podelilo koncesijo javnega skladišča, katero izvršujem v lastni zgradbi v Ljubljani, Kotnikova ul. št. 12 (nasproti mestne elektrarne) pod firmo:

JAVNO SKLADIŠČE ŠPEDICIJE TURK

tel. Interurb. 30-73

S tem mi je omogočeno interesom kar najskrbneje shranjevati raznovrstno blago, varovati njihove interese ter vedno hitro in točno postreči njihove odjemalce.

Kot posebna ugodnost za današnje trgovsko-konkurenčne prilike je

prostost mestne trošarine in uvoznine

za dobo težanja robe v skladišču. To boniteto morejo s pridom izkoristiti posebno one trdnice, katerim konvenira imeti v mestu stalno zalogo one robe, ki se prodaja delno ali pa v celoti izven Ljubljane. Mestne davščine se plačajo namreč le za ono količino robe, ki se iz skladišča izvozi v mestno območje, vse ostalo blago je pa teh davščin prost.

Suha, snažna in svetla skladišča v sredini mesta, ugodni pogoji in stroga diskrecija so moja posebna priporočila.

Interesentom pošljem na željo poslovni pravilnik in tarife.

S prošnjo, da mi izkažete svojo naklonjenost ter me poverite s cenjenimi naročili, se priporočam z odličnim spoštovanjem

RAJKO TURK

Ne pozabite na
poslovne knjige

kakršne nudi

**KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE**

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

Vse vrste manufakturnega blaga v veliki izbiri in nizkih cenah priporoča

Janko Češnik

Lingarjeva ulica št. 1

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači

**obrestuje hranilne
vloge najugodnejše**

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

P. n. naslov!

Znano Vam je, da bo v dneh od 10. do 13. junija 1938 v Ljubljani III. vsedrjavni trgovski kongres. Ob tej priliki se bo sestalo v Ljubljani nad 5.000 trgovcev iz vse Jugoslavije in je najavljenih več sto trgovcev iz sosedne Bolgarije.

»Trgovski list« namerava za to svečano priliko izdati 2 obsežni številki v močno povečani nakladi in povečanem obsegu.

Prva kongresna številka »Trgovskega lista« bo imela predvsem manifestacijski in informativni značaj, da pred vso jugoslovansko javnostjo poudari idejne temelje kongresa, njegov namen in njegove zahteve. Vsebovala bo podroben program kongresa, program vseh kongresnih prireditev, vseh izletov in ekskurzij z vsemi podrobnimi navodili za kongresne udeležence, tako da bo vsem udeležencem neobhodno potrebna. Udeležence izven Slovenije bo ta posebna številka »Trgovskega lista« seznanila tudi s stanjem slovenskega gospodarstva, slovenske trgovine in organizacije slovenskega trgovstva.

Druga kongresna številka »Trgovskega lista« pa bo podala celotno poročilo o kongresu ter bo zato imela trajno vrednost. Vsak udeleženec kongresa bo hotel imeti to številko kot trajen spomin na nepozabne kongresne dni.

Izdaja teh številk je seveda združena z velikimi denarnimi žrtvami, zato je uprava »Trgovskega lista« prisiljena apelirati na vso trgovsko javnost, da pokaže svojo stanovsko zavest in solidarnost s tem, da nam izroči za kongresni številki

primeren oglas.

Noben zaveden trgovec ne sme za časa kongresa opustiti oglasa v kongresnih številkah »Trgovskega lista«. Slovenski trgovec naj pokaže s svojo zavednostjo, da zna ceniti svoje stanovsko glasilo, ki je brezkompromisen zagovornik njegovih trgovskih interesov.

Inserentom se nudi edinstvena prilika, da razširijo z oglasi v »Trgovskem listu«, kateri bo v dneh kongresa ne samo v rokah tisočev slovenskih trgovcev, temveč tudi vseh tisočev kongresnih udeležencev iz Hrvatske in Srbije, krog svojih odjemalcev in navežejo nove stike ter seznanijo baš one kroge, ki razpečavajo njih proizvode in blago širom vse države.

Cena oglasa za celo stran znaša din 2.040—, za pol strani din 1.020—, za $\frac{1}{4}$ strani din 510—, za $\frac{1}{8}$ strani din 260—, za pol osminke strani din 130—. Inseratni davek, ki znaša od din 30— do 120—, zaračunamo posebej. Za oglase med tekstnim delom, t. j. ako besedilo članka zaradi inserata prekinemo, zaračunamo s 25% poviškom.

Ker bosta obe kongresni številki našega stanovskega glasila v rokah več tisočev kongresnih udeležencev in bo zato imelo inseriranje v obeh številkah tem večji uspeh, ponovno prosimo p. n. naslov, da nam pošlje za kongresni številki »Trgovskega lista«, ki izideta med 10. in 14. junijem t. l., čim večji oglas. S številnimi inserati bomo najlepše dokazali javnosti stanovsko zavednost slovenskega trgovstva.

UPRAVA

»TRGOVSKEGA LISTA«

Priloga

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).

Priloga k listu št. 1000/1994

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).

Priloga k listu št. 1000/1994, ki vsebuje seznam podjetij, ki so se pridružila članstvu v Zvezi slovenskih podjetnikov (ZSP) in s tem pridobili status članov Zveze slovenskih podjetnikov (ZSP).